COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.4.2019
COM(2019) 175 final

RAPORT AL COMISIEI

CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN, COMITETUL REGIUNILOR ȘI BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII

Al patrulea raport privind starea uniunii energetice

I. INTRODUCERE

Obiectivul proiectului Comisiei Juncker privind uniunea energetică[1] a fost de a oferi consumatorilor din UE o energie sigură, durabilă, competitivă și la prețuri accesibile, prin reformarea politicilor europene în domeniul energiei și al climei. De asemenea, acesta a inclus angajamentul de a face din UE liderul mondial în domeniul energiei din surse regenerabile, de a plasa eficiența energetică pe primul loc și de a continua eforturile depuse la nivel mondial de combatere a schimbărilor climatice. Patru ani mai târziu, uniunea energetică este o realitate. Cu sprijinul ferm al Parlamentului European, al statelor membre și al părților interesate, uniunea energetică a sporit reziliența Europei și a modernizat în profunzime politica europeană în domeniul energiei și al climei într-o serie de modalități esențiale.

În primul rând, aceasta a condus la un cadru cuprinzător și obligatoriu din punct de vedere juridic pentru atingerea obiectivelor Acordului de la Paris, contribuind în același timp la modernizarea economiei și a industriei europene. Uniunea energetică include un **cadru de guvernanță** care va permite statelor membre și Comisiei Europene să colaboreze pentru a dezvolta politicile și măsurile necesare în vederea îndeplinirii obiectivelor noastre în materie de climă și energie. De asemenea, aceasta este profund integrată în cadrul mai larg al priorităților UE. Uniunea energetică contribuie la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă și la punerea în aplicare a agendelor privind economia circulară și calitatea aerului. Aceasta este strâns legată de politicile privind uniunea piețelor de capital, piața unică digitală, Noua agendă pentru competențe în Europa, Planul de investiții pentru Europa și uniunea securității.

În al doilea rând, această abordare cuprinzătoare a uniunii energetice a permis UE să stabilească obiective clare și ambițioase pentru 2030 în ceea ce privește energia din surse regenerabile și eficiența energetică. Aceasta a permis UE să elaboreze politici la fel de ambițioase privind mobilitatea curată, inclusiv emisiile pentru autoturisme, camionete și camioane noi. Abordarea a oferit, de asemenea, o bază solidă pentru eforturile de a realiza o economie modernă, prosperă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050. Viziunea pentru 2050 a Comisiei Europene[2] a stabilit un cadru pentru viitoarea politică în domeniul climei și al energiei care va plasa Europa pe calea către neutralitatea climatică, oferind în același timp beneficii semnificative pentru economie și pentru calitatea vieții cetățenilor săi[3].

În al treilea rând, uniunea energetică oferă o combinație între un cadru de reglementare complet actualizat și o viziune pentru politicile care sunt necesare de acum și până în 2050. Aceasta oferă siguranța necesară pentru investiții inovatoare de înaltă calitate, menite să modernizeze economia UE și să creeze locuri de muncă la nivel local. În prezent, în UE există peste 4 milioane de „locuri de muncă verzi", iar tranziția energetică oferă oportunități clare de a crea mai multe. Mai multe locuri de muncă verzi vor fi create prin

[1] O strategie-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice [COM(2015) 080 final], 25 februarie 2015.

[2] O planetă curată pentru toți – O viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei [COM(2018) 773 final], 28 noiembrie 2018.

[3] A se vedea, de asemenea: „10 tendințe care reconfigurează schimbările climatice și energia" (*10 trends reshaping climate and energy*), Centrul European de Strategie Politică, 3 decembrie 2018, https://ec.europa.eu/epsc/sites/epsc/files/epsc_-_10_trends_transforming_climate_and_energy.pdf.

investiții ale UE efectuate prin intermediul fondurilor politicii de coeziune, al fondurilor pentru cercetare și inovare, al Planului Juncker și al inițiativelor recente ale Comisiei Europene privind finanțarea durabilă. Uniunea energetică sprijină competitivitatea industriei europene prin încurajarea inovării care creează un avantaj la nivel mondial al primului venit. De asemenea, uniunea energetică promovează crearea de lanțuri valorice europene în sectoare critice și emergente, cum ar fi bateriile și hidrogenul.

În al patrulea rând, uniunea energetică are în centrul său aprofundarea pieței interne a energiei, care este esențială pentru a oferi tuturor cetățenilor o aprovizionare cu energie sigură, durabilă, competitivă și la prețuri accesibile. Investițiile în infrastructura inteligentă, inclusiv în interconexiunile transfrontaliere, și acordurile comune de prevenire și gestionare a posibilelor perturbări au sporit securitatea aprovizionării cu energie și au îmbunătățit reziliența globală a sistemului energetic al UE la șocurile energetice externe. De asemenea, aceste investiții au pregătit rețeaua UE pentru sistemul energetic în schimbare. În paralel, modificările recente aduse organizării pieței de energie electrică vor face accesul la această piață mai competitiv, vor asigura integrarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a surselor regenerabile de energie și vor oferi un raport mai bun calitate-preț pentru consumatori, care vor fi în măsură să contribuie cu propria producție și flexibilitate pe piață.

În al cincilea rând, în paralel cu cadrul de reglementare, Comisia Europeană a instituit un cadru de facilitare a măsurilor de sprijin pentru abordarea aspectelor sociale, industriale și de altă natură. Aceste măsuri urmăresc să permită cetățenilor, întreprinderilor, orașelor și inovatorilor să joace un rol activ în tranziția energetică. Noile abordări pe care Comisia Europeană le-a inițiat se dovedesc a fi eficace, în special în ceea ce privește contribuția la crearea unei industrii europene a bateriilor, sprijinirea regiunilor carbonifere aflate în tranziție sau punerea la dispoziția orașelor a mijloacelor și a motivației pentru a-și intensifica acțiunile în domeniul climei și al energiei. Cadrul favorabil va fi esențial în vederea mobilizării investițiilor necesare pentru a beneficia pe deplin de tranziția energetică și pentru a se asigura că tranziția este echitabilă și acceptabilă din punct de vedere social pentru toți. Implicațiile sociale ale acestor modificări trebuie să facă parte din procesul politic încă de la început, nu să constituie un simplu aspect secundar.

În fine, uniunea energetică a permis UE să se exprime cu o singură voce pe scena internațională. UE a fost în măsură să își exercite cu eficacitate rolul de lider în domeniul climei, fiind un actor esențial în cadrul Acordului de la Paris, asigurând intrarea în vigoare a acestuia în timp record și punându-l în aplicare prin intermediul cadrului unic de reglementare de la Katowice, adoptat în decembrie 2018. În cadrul acestui proces, credibilitatea UE se bazează pe acțiuni concrete și pe adoptarea întregului pachet legislativ necesar pentru a-și îndeplini angajamentul pentru 2030 asumat în temeiul Acordului de la Paris. În conformitate cu angajamentul său ferm față de multilateralism, unitatea și determinarea UE au fost esențiale pentru menținerea încrederii internaționale în regimul privind clima, în contextul vidului în materie de asumare a rolului de lider, ca urmare a retragerii Statelor Unite ale Americii din acest regim după 2017. Europa a continuat cooperarea internațională strânsă cu privire la politicile din domeniul climei și al energiei. De exemplu, aceasta a colaborat cu China în vederea lansării unui sistem de comercializare a certificatelor de emisii la nivel național în 2017.

În contextul în care acest cadru de guvernanță modern pentru politica în domeniul climei și al energiei este ferm stabilit la nivel european, statele membre lucrează în prezent la integrarea și modernizarea politicilor lor naționale. Uniunea energetică se asigură că toate statele membre avansează împreună, întrucât acestea au convenit să își finalizeze planurile energetice și climatice naționale până la sfârșitul anului 2019. Aceste planuri se vor baza pe consultări publice naționale și pe feedbackul din partea Comisiei

Europene cu privire la proiectele inițiale, pe care toate statele membre le-au transmis până în prezent în mod oficial. Cadrul comun promovează învățarea reciprocă și maximizează oportunitățile de cooperare regională. De asemenea, acesta inițiază un exercițiu de învățare prin practică, întrucât în cadrul uniunii energetice sunt programate în mod regulat „puncte de control” pentru a examina și a îmbunătăți politicile în mod colaborativ. Gestionarea acestui dialog iterativ va fi o provocare-cheie pentru 2019 și un element esențial în asigurarea faptului că uniunea energetică aduce în mod colectiv toate beneficiile sale.

Dincolo de politica în domeniul energiei și al climei, uniunea energetică vizează o modernizare structurală a economiei europene. Aceasta promovează reforma structurală a utilizării energiei și a resurselor în toate sectoarele-cheie: energie, cu rolul său central, construcții, transporturi, industrie, agricultură și, la un nivel mai general, exploatarea terenurilor. De asemenea, uniunea energetică reprezintă o strategie de investiții, care are efecte pozitive asupra economiei și ocupării forței de muncă și ia în considerare impactul său asupra regiunilor și persoanelor vulnerabile. Prin concentrarea asupra eficienței și a resurselor interne de energie, aceasta va consolida poziția UE pe piețele mondiale.

II. TENDINȚE ȘI OBSERVAȚII ÎN MATERIE DE POLITICĂ

Emisiile de gaze cu efect de seră și consumul de energie sunt din ce în ce mai decuplate de creșterea economică. Tranziția către o economie modernă, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punct de vedere energetic este în plină desfășurare, iar Europa se află pe o cale credibilă de îndeplinire a angajamentelor asumate în cadrul Acordului de la Paris. UE este pe cale să își îndeplinească obiectivul pentru 2020 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (și anume, o reducere a emisiilor cu 20 % până în 2020 față de nivelurile din 1990). Între 1990 și 2017, economia UE a crescut cu 58 %, în timp ce emisiile au scăzut cu 22 %, conform datelor preliminare prezentate de statele membre[4] (figura 1).

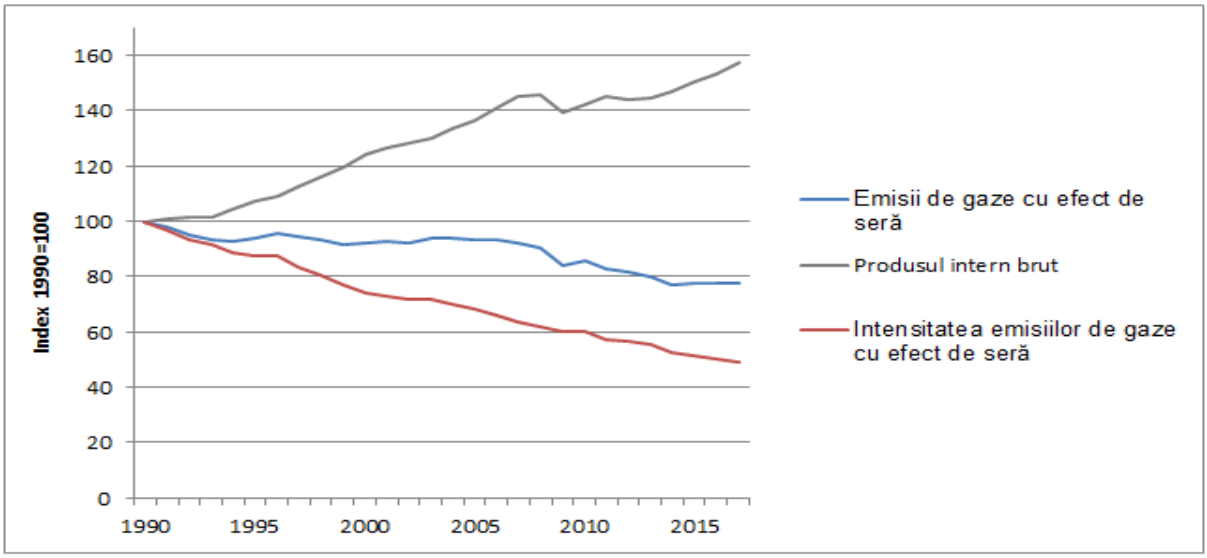

Figura 1: Evoluții ale produsului intern brut al UE (în termeni reali), ale emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și ale intensității emisiilor de gaze cu efect de seră a economiei UE

[4] Inventarul anual al gazelor cu efect de seră la nivelul Uniunii Europene pentru perioada 1990-2016 (Agenția Europeană de Mediu), un inventar aproximat al gazelor cu efect de seră la nivelul UE pentru anul 2017 (Agenția Europeană de Mediu), date privind produsul intern brut din baza de date macroeconomică anuală a Direcției Generale Afaceri Economice și Financiare din cadrul Comisiei Europene.

Din 1990, emisiile au scăzut în toate sectoarele economice, cu excepția transporturilor. Cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în ceea ce privește emisiile generate de aprovizionarea cu energie (figura 2). Creșterea economică este mai puțin dependentă de consumul de energie (figura 3). Atât productivitatea energetică, cât și intensitatea gazelor cu efect de seră generate de consumul de energie s-au îmbunătățit continuu în UE, în principal datorită măsurilor de eficiență energetică din statele membre.

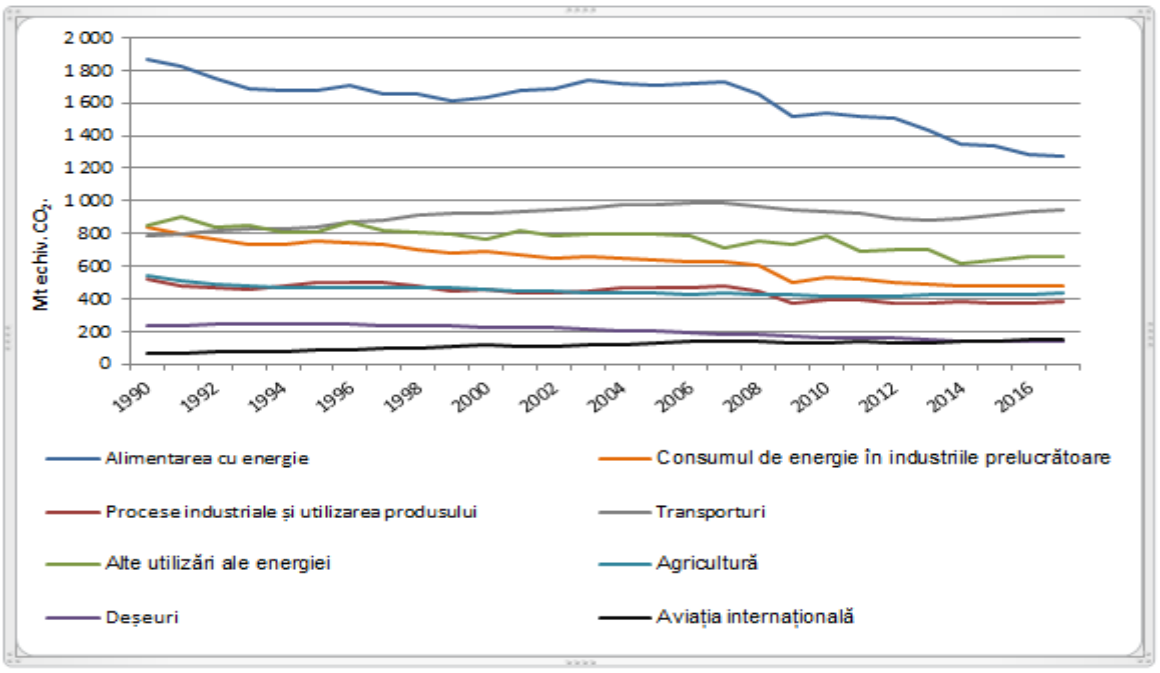

Figura 2: Emisiile de gaze cu efect de seră în UE pe sectoare, 1990-2016

Cu toate acestea, este necesar să se intensifice în continuare eforturile în vederea atingerii obiectivului de eficiență energetică stabilit pentru 2020. Cea mai recentă analiză[5] arată că, după o scădere treptată între 2007 și 2014, consumul de energie a început să crească în ultimii ani și, în prezent, este puțin peste traiectoria liniară pentru obiectivele stabilite pentru 2020. Acest lucru are drept cauză variațiile climatice, în special anii mai reci 2015 și 2016, dar și creșterea activității economice și prețurile scăzute ale petrolului. Intensitatea energetică în industrie a continuat să se amelioreze cu până la 22 % între 2005 și 2017, iar economiile de energie au contribuit, într-adevăr, la compensarea în parte a impactului acestor creșteri. Economiile de energie nu au fost însă suficiente pentru a menține o tendință descendentă în ceea ce privește consumul total. Deși obiectivul de eficiență energetică stabilit pentru 2020 este încă realizabil, creșterea continuă a consumului de energie l-ar putea periclita. Acesta este motivul pentru care Comisia Europeană a instituit un grup operativ cu statele membre pentru a mobiliza eforturile și a exploata pe deplin potențialul de eficiență energetică.

În sectorul transporturilor, consumul de energie și emisiile au scăzut între 2007 și 2013, însă în prezent au revenit, în linii mari, la nivelurile din 2005. Impactul pozitiv al politicilor în materie de eficiență (și, într-un mod mai limitat, impactul pozitiv al unui transfer modal în

[5] A se vedea Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Evaluarea din 2018 a progreselor înregistrate de statele membre în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale în materie de eficiență energetică pentru 2020 și în direcția punerii în aplicare a Directivei privind eficiența energetică, astfel cum se prevede la articolul 24 alineatul (3) din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică [COM(2019) 224 final], 9 aprilie 2019.

sectorul transporturilor) a fost contrabalansat de intensificarea activității de transport și de utilizarea scăzută a capacității în sectorul transportului rutier de mărfuri.

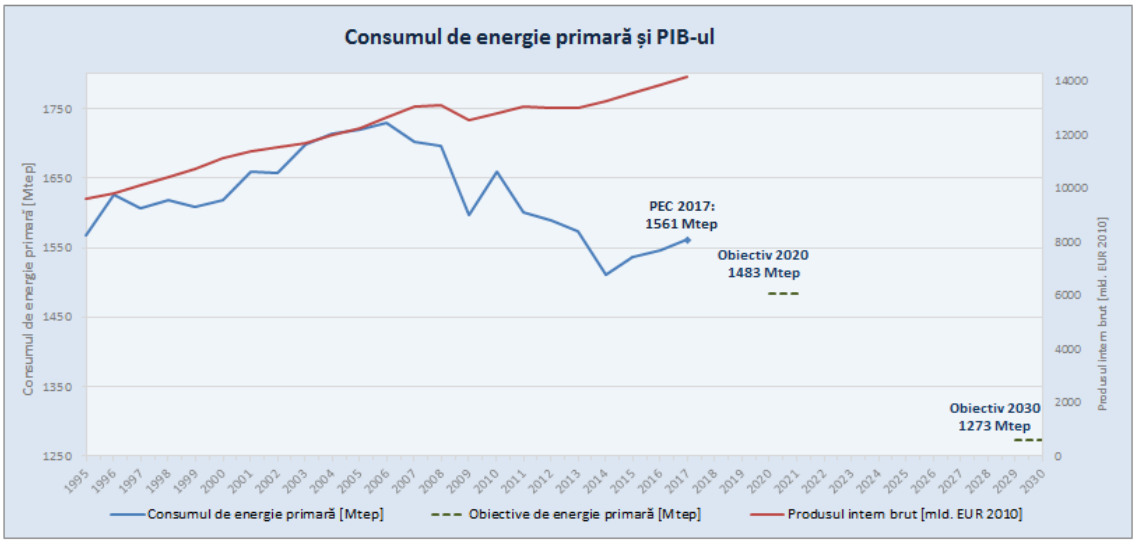

Figura 3: Evoluții ale produsului intern brut al UE și ale consumului de energie primară

Creșterea puternică a continuat în sectorul energiei din surse regenerabile, dar cu o implementare inegală. Începând din 2014, ponderea energiei din surse regenerabile în mixul de energie al UE a crescut semnificativ, ajungând la 17,5 % în 2017[6]. Investițiile în energia din surse regenerabile sunt determinate din ce în ce mai mult de decizii de piață, iar statele membre acordă din ce în ce mai mult sprijin pentru energia din surse regenerabile prin proceduri competitive de atribuire și se asigură că instalațiile de energie din surse regenerabile sunt integrate pe piața energiei electrice, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat[7]. Acest lucru a redus în mod semnificativ costurile legate de introducerea energiei din surse regenerabile[8]. Cu toate acestea, pătrunderea energiei din surse regenerabile variază în funcție de sector, energia din surse regenerabile atingând 30,8 % în sectorul energiei electrice, dar numai 19,5 % în sectorul încălzirii și răcirii și 7,6 % în sectorul transporturilor. De asemenea, ritmul creșterii ponderii energiei din surse regenerabile a încetinit începând cu 2014. Deși UE este pe cale să își îndeplinească obiectivele privind energia din surse regenerabile pentru anul 2020, ar trebui intensificate eforturile pentru a se asigura că sunt îndeplinite obiectivele pentru 2030 (graficul 4).

[6] A se vedea Raportul Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Progresele înregistrate în domeniul energiei din surse regenerabile [COM(2019) 225 final], 9 aprilie 2019.

[7] Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020, JO C 200, 28.6.2014, p. 1.

[8] De exemplu, în Germania, nivelurile de sprijin pentru instalațiile solare fotovoltaice au fost stabilite la nivel administrativ la aproximativ 9 ctEUR/kWh în 2015. În 2018, licitațiile competitive au contribuit la reducerea costurilor sub 5 ctEUR/kWh.

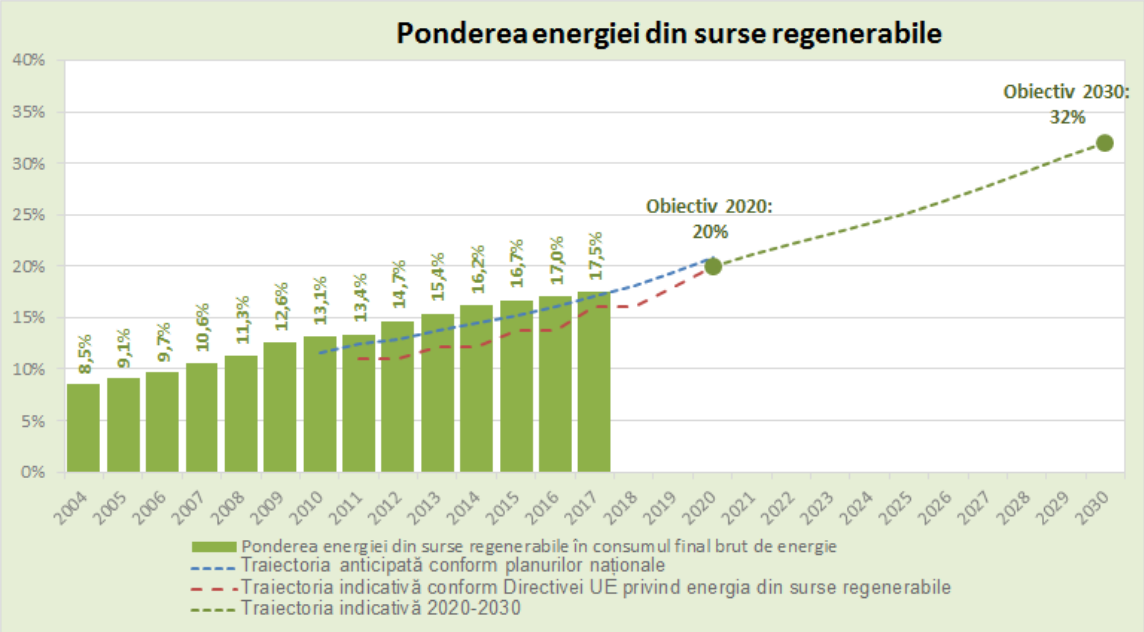

Figura 4: Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie al UE raportat la Directiva privind energia din surse regenerabile și traiectoriile planului național de acțiune în domeniul energiei din surse regenerabile[9]

În 2017, 11 state membre[10] aveau deja o pondere a energiei din surse regenerabile peste obiectivele acestora pentru 2020. În plus, 21 de state membre[11] și-au respectat sau și-au depășit traiectoria indicativă medie stabilită în Directiva privind energia din surse regenerabile[12] pentru perioada de doi ani 2017-2018. Restul de 7 state membre[13] trebuiau să își intensifice eforturile pentru a respecta traiectoria medie pentru 2017-2018 în perspectiva anului 2020.

Cu toate acestea, pentru 11 state membre[14] politicile care sunt planificate sau puse în aplicare în prezent pentru promovarea energiei din surse regenerabile par insuficiente pentru a atinge traiectoria lor indicativă, dacă se are în vedere doar producția națională, fără mecanisme de cooperare[15]. În plus, pentru 7 state membre[16] există o anumită incertitudine cu privire la îndeplinirea obiectivelor privind energia din surse regenerabile stabilite pentru 2020.

Pentru a îndeplini obiectivele privind energia din surse regenerabile stabilite pentru 2020 și pentru a menține aceste niveluri ca referință începând din 2021, statele membre ar trebui să își intensifice în continuare eforturile atât în ceea ce privește utilizarea energiei din surse regenerabile, cât și pentru a reduce consumul de energie. În plus, toate statele membre ar

[9] Planurile naționale de acțiune în domeniul energiei din surse regenerabile sunt rapoarte detaliate prezentate de statele membre, care prezintă angajamentele și inițiativele lor de dezvoltare a energiei din surse regenerabile în conformitate cu articolul 24 din Directiva 2009/28/CE privind energia din surse regenerabile.

[10] Bulgaria, Cehia, Danemarca, Estonia, Croația, Italia, Lituania, Ungaria, România, Finlanda și Suedia.

[11] Bulgaria, Cehia, Danemarca, Germania, Estonia, Grecia, Spania, Croația, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Austria, Portugalia, România, Slovacia, Finlanda, Suedia și Regatul Unit.

[12] Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, JO L 140, p. 16-62.

[13] Belgia, Franța, Irlanda, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia și Slovenia.

[14] Belgia, Irlanda, Grecia, Franța, Cipru, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia și Regatul Unit.

[15] A se vedea raportul privind progresele înregistrate de statele membre în vederea îndeplinirii obiectivelor orientative ale acestora în domeniul energiei regenerabile pentru 2020.

[16] Austria, Germania, Spania, Letonia, România, Slovenia și Slovacia.

trebui să ia în considerare posibilitatea de a utiliza transferurile statistice, astfel cum se prevede în Directiva privind energia din surse regenerabile[17], fie pentru a se asigura că acestea ating obiectivul în cazul unui deficit, fie pentru a-și vinde potențialele excedente altor state membre. Comisia este pregătită să sprijine statele membre în acest sens.

În acest context, o serie de acțiuni sunt în curs de desfășurare în întreaga UE. Acestea au loc prin intermediul grupului operativ privind eficiența energetică, lansat de Comisie, prin noile licitații pentru energia din surse regenerabile anunțate de mai multe state membre, printre care Franța, Țările de Jos, Portugalia, și prin utilizarea la scară mai largă a acordurilor de achiziții corporative de energie electrică, prin intermediul cărora întreprinderile europene au cumpărat în 2018 un volum record de energie eoliană.

S-au înregistrat progrese satisfăcătoare în direcția realizării unei piețe europene a energiei mai integrate. În prezent, energia este comercializată mai liber (deși încă nu suficient de liber) la nivel transfrontalier[18], pe baza directivelor privind piața energiei electrice și a gazelor[19], precum și a asigurării respectării normelor antitrust[20]. În special, deciziile antitrust au oferit clienților din Europa Centrală și de Est un instrument eficace pentru a se asigura faptul că aceștia au acces la prețuri mai competitive la gaze. În ceea ce privește energia electrică, scăderea cuantificabilă a prețurilor cu ridicata ale energiei electrice cu 6,4 % între 2010 și 2017 a contribuit la o reducere a cheltuielilor cu energia pentru gospodării și industrie cu 6 % și, respectiv, 30 %. Cu toate acestea, majorarea tarifelor de rețea, precum și a taxelor și impozitelor a condus la o creștere medie a prețurilor de consum finale cu 19,3 % pentru gospodării și cu 8,7 % pentru consumatorii industriali de pe întreg teritoriul UE în aceeași perioadă (a se vedea figura 5). Taxele și impozitele legate de energie reprezintă până la 40 % din prețurile cu amănuntul ale energiei electrice pentru gospodării.

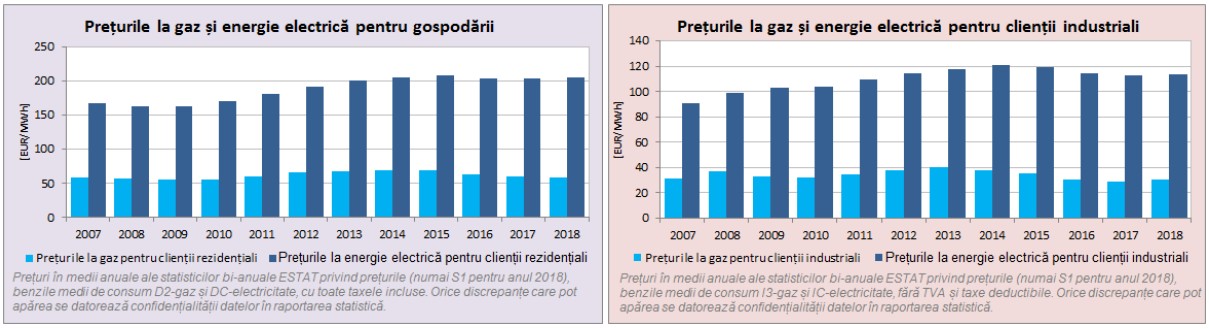

Figura 5: Evoluții ale prețurilor la energie pentru gospodării și industrie (sursă: Eurostat)

[17] Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE, JO L 140, 5.6.2009, p. 16–62.

[18] A se vedea rapoartele anuale ale Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei/Consiliului autorităților europene de reglementare din domeniul energiei privind rezultatele monitorizării pieței interne a energiei electrice și a gazelor naturale în 2017, septembrie 2018: https://acer.europa.eu/Official_documents/Publications/Pages/Publication.aspx.

[19] Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice, JO L 211, 14.8.2009, p. 55-93 și Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale, JO L 211, 14.8.2009, p. 94-136.

[20] Comisia a adoptat numeroase decizii antitrust, care au contribuit la asigurarea unui flux nerestricționat de energie atât pe piața internă a gazelor, cât și pe cea a energiei electrice, cel mai recent prin următoarele decizii: Decizia privind angajamentele Gazprom (cazul AT.39816), Decizia privind angajamentul referitor la interconexiunile dintre Germania și Danemarca (cazul AT.40461) , Decizia privind interdicția aplicată BEH Gas (cazul AT.39849 BEH).

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește calitatea aerului, dar sunt necesare în continuare îmbunătățiri suplimentare. Datorită eforturilor comune ale UE și ale statelor membre, emisiile de poluanți atmosferici au scăzut în UE în ultimele decenii, cu excepția amoniacului (figura 6). Această tendință a contribuit la o mai bună calitate a aerului. Aceasta a condus, de asemenea, la o scădere a numărului de zone de control al calității aerului care depășesc valorile-limită ale UE pentru pulberile în suspensie și la o scădere a numărului estimat de decese premature cauzate de poluarea aerului, la aproximativ 400 000 în cele mai recente estimări[21]. Se preconizează că emisiile de poluanți atmosferici în UE vor continua să scadă, pe măsură ce statele membre pun în aplicare măsuri pentru a-și îndeplini angajamentele naționale privind reducerea emisiilor de poluanți pentru 2020, 2030 și perioada ulterioară[22]. Punerea în aplicare a mai multor politici privind uniunea energetică face ca realizarea acestor reduceri ale emisiilor să fie mai ușoară și mai puțin costisitoare – de exemplu, reduceri ale utilizării cărbunelui, măsuri de eficiență energetică pentru a înlocui echipamentele de încălzire ineficiente și dezvoltarea unor mijloace de transport mai durabile[23].

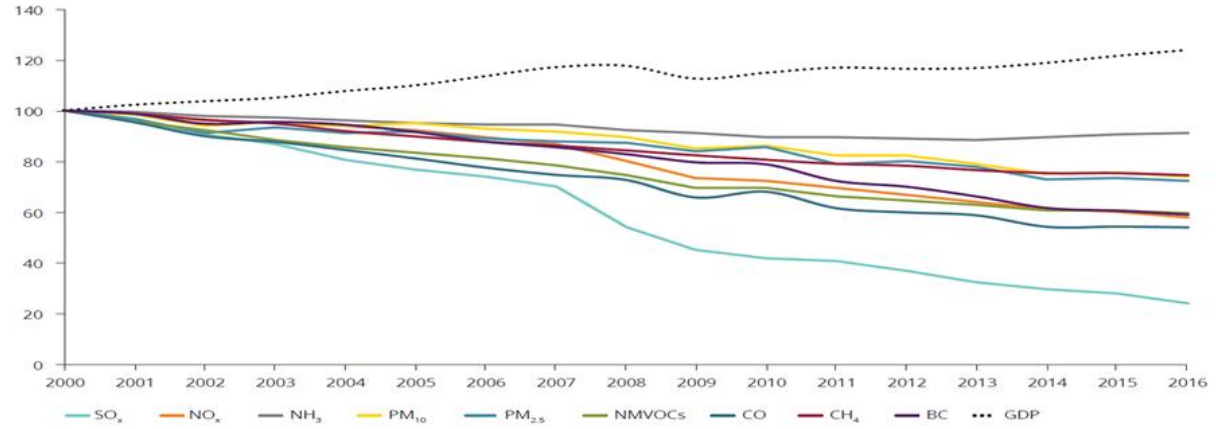

Figura 6: Evoluțiile emisiilor de poluanți atmosferici în UE[24], ca procentaj din nivelurile din 2000

Sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii este mai robust. Începerea funcționării rezervei pentru stabilitatea pieței în ianuarie 2019 și adoptarea reformei sistemului de comercializare a certificatelor de emisii de după 2020 la începutul anului 2018 au consolidat în mod semnificativ prețul carbonului (figura 7). Rezerva pentru stabilitatea pieței va remedia excedentul actual de certificate de emisii de 1,65 miliarde EUR și va îmbunătăți reziliența pe viitor a sistemului la șocuri majore, prin ajustarea ofertei de certificate care urmează să fie scoase la licitație. Semnalul mai puternic referitor la prețul carbonului stimulează deja încrederea în dezvoltarea și utilizarea în mai mare măsură a tehnologiilor cu emisii reduse de carbon. Potrivit analiștilor de piață, rezerva pentru stabilitatea pieței își va menține efectul asupra pieței carbonului în următorul deceniu, cu prețuri ale carbonului aflate la un nivel similar sau superior. Acest lucru este combinat cu măsuri concrete pentru a evita relocarea emisiilor de dioxid de carbon, protejând competitivitatea industriei europene.

[21] A se vedea: https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2018.
[22] Directiva 2016/2284/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, JO L 344, 17.12.2016, p. 1-31.
[23] Raportul intitulat „Prima evaluare prospectivă privind aerul curat”, [COM(2018) 446 final], 7 iunie 2018.
[24] Acest grafic reprezintă variațiile relative de la un an la altul și ia în considerare modificările în ceea ce privește numărul de state membre ale UE de-a lungul anilor.

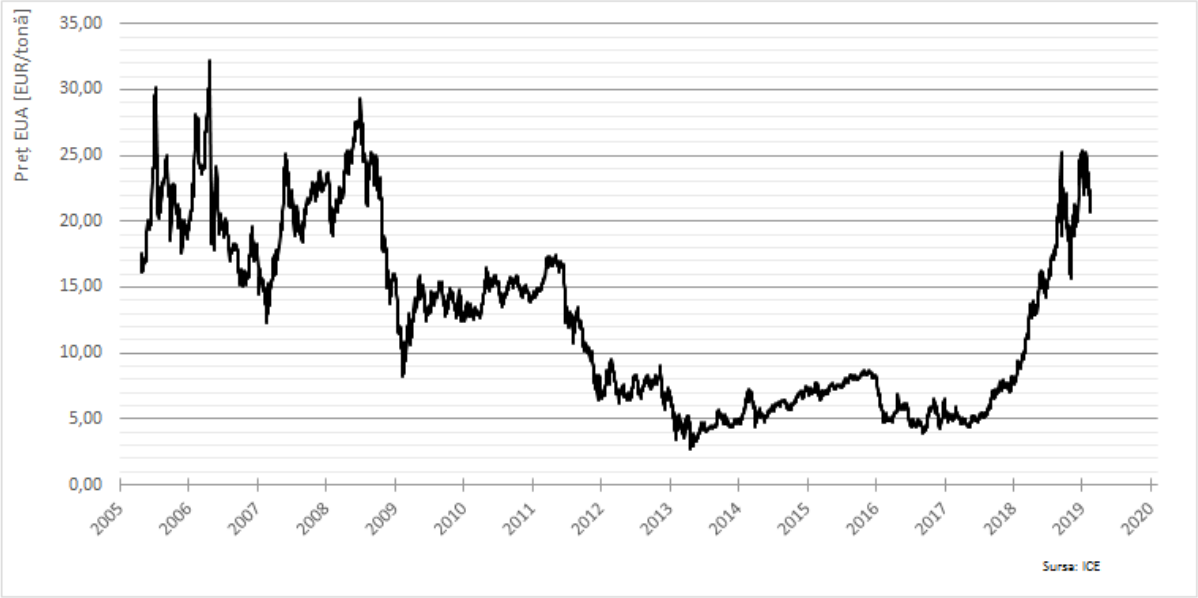

Figura 7: Evoluțiile prețului carbonului pe piața europeană a carbonului 2005-2018 (sursa: ICE)

Investițiile publice (naționale și ale UE) în prioritățile de cercetare și inovare ale uniunii energetice au fost relativ stabile în perioada 2014-2017. Investițiile publice în aceste priorități în perioada menționată au fost, în medie, de aproximativ 5,3 miliarde EUR pe an (figura 8)[25]. Cu o finanțare națională medie de 4,1 miliarde EUR pe an[26], programul UE de cercetare Orizont 2020 și fondurile politicii de coeziune au fost esențiale pentru menținerea investițiilor în cercetare și inovare în ultimii 4 ani. Comisia Europeană urmează să investească aproape 2 miliarde EUR în 2020 în cercetarea și inovarea în domeniul energiei curate, îndeplinindu-și angajamentul de a-și dubla investițiile publice în cercetare și inovare în acest domeniu din 2015, în cadrul participării sale la inițiativa „Misiunea inovare". Cu toate acestea, sectorul privat rămâne principalul furnizor de astfel de investiții, reprezentând în mod constant peste 75 % din investițiile UE în cercetare și inovare în domeniul energiei curate, cu o creștere a cheltuielilor anuale de la aproximativ 10 miliarde EUR la peste 16 miliarde EUR în decursul unui deceniu. Finanțarea publică va continua să joace un rol esențial în coordonarea cercetării și în orientarea investițiilor private către priorități compatibile cu viziunea noastră strategică pe termen lung, inclusiv prin specializare inteligentă. Acest lucru va contribui la reducerea decalajului dintre cercetare și utilizarea comercială și va atrage noi investiții private prin tehnologii de reducere a riscurilor. Politicile puternice și semnalele predictibile ale prețurilor sunt condiții necesare pentru promovarea inovării în cadrul ecosistemului de energie curată, ceea ce va stimula, în ultimă instanță, investițiile în cercetarea privind tehnologiile din domeniul energiei curate.

[25] Pasimeni, F.; Fiorini, A.; Georgakaki, A.; Marmier, A.; Jimenez Navarro, J.P.; Asensio Bermejo, J. M. (2018): Tablouri de bord SETIS pentru fiecare țară privind cercetarea și inovarea. Comisia Europeană, Centrul Comun de Cercetare (JRC).
[26] Idem.

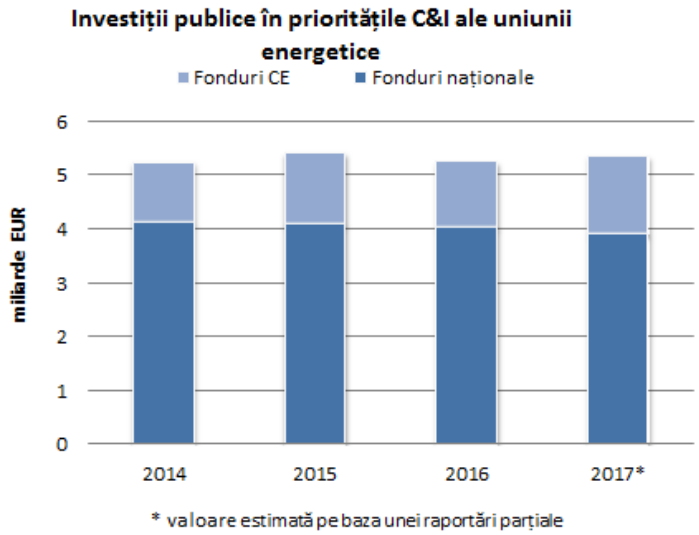

Figura 8: Investiții publice în prioritățile de cercetare și de investiții ale uniunii energetice pentru perioada 2014-2017 (sursa: Centrul Comun de Cercetare)

III. UN CADRU LEGISLATIV MODERN ȘI AMBIȚIOS

În cursul mandatului actualei Comisii Europene, UE a adoptat cu succes un cadru legislativ complet nou pentru politicile în domeniul energiei și al climei[27]. Parlamentul European și Consiliul au convenit asupra unei revizuiri a legislației UE în domeniul climei, inclusiv Directiva privind schema de comercializare a certificatelor de emisii[28], atât pentru instalațiile staționare, cât și pentru aviație, Regulamentul privind partajarea eforturilor[29] și Regulamentul privind exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură[30]. De asemenea, Parlamentul European și Consiliul au convenit asupra celor opt propuneri legislative din pachetul „Energie curată pentru toți europenii”[31] și asupra celor zece propuneri de mobilitate ca urmare a „Strategiei pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon”[32].

Acest cadru legislativ cuprinzător reprezintă o bază solidă pentru ca UE să își pună în aplicare politicile în domeniul climei și al energiei pentru 2030 și pentru perioada ulterioară. Acest cadru ne va permite să facem față provocărilor viitoare, cum ar fi digitalizarea, integrarea energiei din surse regenerabile pe piață și o politică energetică

[27] În paralel, Comisia a adoptat, împreună cu prezentul raport, o comunicare privind cadrul instituțional intitulată „Un proces decizional mai eficient și mai democratic în cadrul politicii UE în domeniul energiei și al climei” [COM(2019) 177 final, 9 aprilie 2019].

[28] Directiva (UE) 2018/410 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2018 în vederea rentabilizării reducerii emisiilor de dioxid de carbon și a sporirii investițiilor în acest domeniu, JO L 76, 19.3.2018, p. 3-27.

[29] Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris, JO L 156, 19.6.2018, p. 26-42.

[30] Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030, JO L 156, 19.6.2018, p. 1-25.

[31] Energie curată pentru toți europenii [COM(2016) 860 final], 30 noiembrie 2016.

[32] O strategie europeană pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon [COM(2016) 501 final], 20 iulie 2016.

orientată mai mult spre consumator. Legislația abordează atât elemente transversale pentru promovarea acțiunilor în domeniul climei și al energiei, cât și dispoziții specifice pentru acțiunile sectoriale, după caz. De asemenea, UE a transmis altor țări din lume un mesaj puternic că intenționează să continue să conducă prin puterea exemplului. În acest sens, Comisia ia măsuri concrete și ambițioase pentru a-și îndeplini angajamentele și obiectivele de adaptare prevăzute în Acordul de la Paris. De asemenea, cadrul convenit de UE conține dispoziții și clauze de revizuire integrate pentru a garanta îndeplinirea acestor angajamente. Acest cadru plasează UE pe o traiectorie bună către o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050.

Cadrul legislativ actualizat stabilește obiective cuantificate și o orientare generală clară până în 2030, oferind un mediu stabil și previzibil pentru planificare și investiții. În special, UE și-a sporit în mod considerabil nivelul de ambiție stabilind noi obiective pentru 2030, și anume: reducerea pe plan intern a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40 % față de nivelurile din 1990, atingerea unei ponderi de cel puțin 32 % a energiei din surse regenerabile[33], și creșterea cu cel puțin 32,5 % a eficienței energetice[34]. Obiectivul privind interconexiunile de energie electrică a fost stabilit pentru a îmbunătăți securitatea aprovizionării cu energie prin creșterea acestuia cu până la 15 % în fiecare stat membru până în 2030. De asemenea, au fost stabilite obiective obligatorii pentru 2030 de reducere a emisiilor de carbon ale autoturismelor cu 37,5 % față de nivelurile din 2021[35], ale camionetelor cu 31 % față de nivelurile din 2021[36] și ale camioanelor cu 30 % față de nivelurile din 2019.

CADRUL PRIVIND CLIMA ȘI ENERGIA PENTRU 2030 —
OBIECTIVE CONVENITE

	EMISII DE GAZE CU EFECT DE SERĂ	ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE	EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	INTERCONECTARE	ASPECTE CLIMATICE ÎN PROGRAME FINANȚATE DE UE	EMISII DE CO2 PROVENITE DE LA:
2020	-20%	20%	20%	10%	2014-2020 20%	
2030	≤ -40%	≤ 32%	≤ 32,5%	15%	2021-2027 25%	AUTOMOBILE -37,5% Camionete - 31% Camioane - 30%

Clauză de revizuire ascendentă până în 2030

UE și-a consolidat securitatea energetică. Au fost adoptate noi norme[37] privind securitatea aprovizionării cu gaze și gradul de pregătire pentru riscuri în sectorul energiei electrice în

[33] Directiva 2018/2001/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, JO L 328, 21.12.2018, p. 82-209.
[34] Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind eficiența energetică, JO L 328, 21.12.2018, p. 210-230.
[35] Legislația UE prevedea deja că, până în 2021, eșalonat începând din 2020, media parcului de mașini care urmează să fie atinsă de toate autoturismele noi este de 95 de grame CO_2 pe kilometru.
[36] Legislația UE prevedea deja un obiectiv pentru 2020 de 147 grame CO_2 pe kilometru pentru camionete.
[37] Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010, JO L 280, 28.10.2017, p. 1-56 și Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind

scopul organizării cooperării regionale transfrontaliere operaționale în vederea prevenirii și gestionării riscului de întrerupere a aprovizionării cu gaze, a deficitului de energie electrică sau a unei pene masive de curent electric.

De asemenea, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește îmbunătățirea organizării piețelor energiei electrice. În prezent, există un set de norme mai integrate privind organizarea pieței energiei electrice[38]. Aceste norme îmbunătățesc eficiența pieței energiei electrice printr-o convergență sporită a prețurilor și prin schimburi transfrontaliere. Acestea stabilesc, de asemenea, un cadru comun pentru mecanismele de alocare a capacității, pentru a asigura compatibilitatea acestora atât cu piața internă, cât și cu obiectivele de decarbonizare ale UE. S-a efectuat o anchetă sectorială amănunțită în materie de ajutoare de stat cu privire la mecanismele de alocare a capacității[39], iar normele antitrust și de control al ajutoarelor de stat[40] contribuie la asigurarea atingerii obiectivelor noastre ambițioase în materie de energie și climă la cele mai mici costuri și fără denaturări nejustificate ale concurenței. În ansamblu, eforturile Comisiei Europene permit circulația mai liberă a energiei electrice acolo unde este cea mai mare nevoie și facilitează integrarea pe piață a energiei din surse regenerabile, a reacției din partea cererii și a instalațiilor de stocare la costuri minime. De asemenea, aceasta va consolida digitalizarea în cadrul sectorului și va încuraja întărirea poziției consumatorilor.

De asemenea, pe piața gazelor naturale s-au înregistrat progrese, în special acordul referitor la revizuirea Directivei privind gazele[41], conform căruia conductele de gaz care intră sau ies de pe piața internă europeană a gazelor vor trebui să respecte normele UE. În plus, Comisia Europeană poate în prezent să se asigure că acordurile statelor membre cu țări din afara UE respectă legislația UE[42] înainte de încheierea acestora. Aceste realizări vor contribui la creșterea previzibilității pieței unice pentru investitori.

Cadrul de reglementare pentru sectoare specifice a fost, de asemenea, actualizat. Acest lucru a fost realizat pentru a face clădirile „mai inteligente" și mai eficiente din punct de vedere energetic[43]; pentru a stabili limite pentru emisiile de dioxid de carbon provenite de la autoturisme, camionete[44] și camioane[45]; pentru a actualiza normele privind exploatarea

---

pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE, COM(2016) 0862 final - 2016/0377 (COD).

[38] A se vedea: https://ec.europa.eu/energy/en/topics/markets-and-consumers.

[39] Această anchetă, prima de acest fel desfășurată în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, s-a încheiat în noiembrie 2016. A se vedea http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/state_aid_to_secure_electricity_supply_en.html.

[40] Până în prezent, Comisia a adoptat 19 decizii privind ajutoarele de stat cu privire la 13 mecanisme diferite de alocare a capacității în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat din 2014, asigurând participarea capacității străine și procese de alocare competitive neutre din punct de vedere tehnologic. Practica decizională a Comisiei în acest domeniu este disponibilă la adresa: http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/state_aid_to_secure_electricity_supply_en.html.
De asemenea, Comisia a adoptat, la sfârșitul anului 2018, o decizie cu privire la încălcarea normelor antitrust privind interconexiunile dintre Germania și Danemarca, solicitând operatorului de rețea german TenneT să permită importurile de energie electrică din Danemarca în Germania și, în orice caz, să garanteze punerea la dispoziție pentru schimburi comerciale a 75 % din capacitatea interconexiunilor dintre Danemarca și Germania.

[41] A se vedea: https://ec.europa.eu/energy/en/topics/markets-and-consumers/market-legislation.

[42] Decizia (UE) 2017/684 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2017 de instituire a unui mecanism de schimb de informații cu privire la acordurile interguvernamentale și instrumentele fără caracter obligatoriu dintre statele membre și țări terțe în domeniul energiei, JO L 99, 12.4.2017, p. 1-9.

[43] Directiva (UE) 2018/844 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 privind performanța energetică a clădirilor, JO L 156, 19.6.2018, p. 75-91.

[44] A se vedea: https://ec.europa.eu/clima/policies/transport/vehicles/proposal_en#tab-0-1.

[45] A se vedea: https://ec.europa.eu/clima/policies/transport/vehicles/heavy_en.

terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura[46]; și pentru a actualiza normele privind proiectarea ecologică a produselor cu impact energetic[47]. Aceasta va asigura că toate sectoarele contribuie la tranziția energetică și climatică, ținând seama de nevoile lor specifice.

Noul cadru de guvernanță va contribui la punerea în aplicare și dezvoltarea în continuare a uniunii energetice[48]. Planurile energetice și climatice naționale integrate ale statelor membre vor include contribuții naționale la obiectivele colective ale UE (și politicile și măsurile necesare pentru realizarea acestor contribuții) pentru perioade de zece ani. Statele membre își vor elabora planurile printr-un dialog continuu și iterativ cu Comisia Europeană. Acestea vor asigura, de asemenea, participarea publicului și se vor consulta cu alte state membre într-un spirit de cooperare regională. Acest lucru va spori posibilitățile de cooperare între statele membre și va oferi părților interesate o mai mare securitate în materie de reglementare. Planurile energetice și climatice naționale vor facilita identificarea domeniilor de interes pentru investițiile viitoare și a oportunităților de dezvoltare economică, de creare de locuri de muncă și de coeziune socială.

Toate statele membre și-au prezentat primele proiecte de planuri energetice și climatice naționale (pentru perioada 2021-2030). Comisia Europeană evaluează aceste proiecte de planuri în vederea emiterii unor eventuale recomandări adresate statelor membre până în iunie 2019, pentru a sprijini statele membre să își îmbunătățească în continuare planurile și pentru a se asigura că UE poate să își îndeplinească în mod colectiv angajamentele. O întrebare-cheie pentru evaluare va fi dacă respectivele contribuții naționale ale statelor membre la obiectivele privind energia din surse regenerabile și eficiența energetică sunt suficiente pentru a atinge nivelul de ambiție colectiv al UE în ansamblu. Pe baza acestui proces, statele membre vor continua să elaboreze și, în cele din urmă, să își adopte planurile energetice și climatice naționale în a doua jumătate a anului 2019.

Casetă: către o strategie pe termen lung a UE pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050

În noiembrie 2018, Comisia Europeană a publicat o viziune strategică pe termen lung[49] pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050. Acest document (elaborat în urma solicitărilor din partea Consiliului European[50] și a Parlamentului European[51] și astfel cum s-a prevăzut în cadrul de guvernanță convenit[52]) a constituit contribuția Comisiei la strategia UE de

[46] Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 cu privire la includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030, JO L 156, 19.6.2018, p. 1-25.

[47] În cadrul punerii în aplicare a Planului de lucru privind proiectarea ecologică pentru perioada 2016-2019, în prima jumătate a anului 2019 se vor adopta o serie de măsuri revizuite privind proiectarea ecologică și etichetarea energetică.

[48] Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, JO L 328, 21.12.2018, p. 1-77. Noul regulament prevede, de asemenea, obligația statelor membre de a elabora strategii pe termen lung și integrează și raționalizează raportarea în domeniul energiei și al climei.

[49] O planetă curată pentru toți – O viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei [COM(2018) 773 final], 28 noiembrie 2018.

[50] Concluziile Consiliului European, 22 martie 2018.

[51] Rezoluția Parlamentului European din 4 octombrie 2017 referitoare la Conferința ONU din 2017 privind schimbările climatice, care va avea loc la Bonn, Germania (COP 23).

[52] Articolul 15 din Regulamentul (UE) 2018/1999 din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice.

dezvoltare pe termen lung cu privire la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, care ar trebui adoptată și comunicată până în 2020 la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris. În paralel, fiecare stat membru va trebui, de asemenea, să își pregătească strategia națională pe termen lung.

Comisia Europeană a prezentat o viziune nu numai de a menține creșterea globală a temperaturii cu mult sub 2°C în comparație cu nivelurile preindustriale, ci și de a continua eforturile de limitare a acestei creșteri la 1,5°C, prin atingerea un nivel zero de emisii nete de gaze cu efect de seră până în 2050.

Strategia demonstrează modul în care Europa poate deschide calea către neutralitatea climatică prin investiții în soluții tehnologice realiste, întărirea poziției cetățenilor și alinierea acțiunilor în domenii-cheie, cum ar fi politica industrială, finanțele sau cercetarea, asigurând în același timp echitatea socială pentru o tranziție echitabilă și fără a lăsa în urmă nicio regiune și niciun grup de populație.

Strategia Comisiei Europene arată că transformarea economiei în acest mod este atât posibilă, cât și benefică. Aceasta reprezintă o investiție în modernizarea economiei UE pentru a face față mai bine provocărilor viitoare. Pentru a realiza această tranziție, UE va trebui să facă progrese în ceea ce privește șapte elemente strategice[53]. Aceste elemente se bazează pe cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice. Acestea stabilesc, de asemenea, orientarea generală a politicii UE în domeniul climei și al energiei în vederea atingerii obiectivelor privind temperatura prevăzute în Acordul de la Paris.

IV. UN CADRU FAVORABIL PENTRU SPRIJINIREA TRANZIȚIEI ENERGETICE

În ultimii cinci ani, pe lângă consolidarea sistemului legislativ, Comisia Europeană a furnizat un cadru de acțiuni pentru sprijinirea tranziției energetice și climatice. Acest cadru se referă la crearea condițiilor pentru ca statele membre și toate părțile interesate să realizeze obiectivele UE.

1. O infrastructură orientată spre viitor care să asigure securitatea aprovizionării cu energie a UE și care să permită tranziția ecologică

Europa se bucură de una dintre cele mai cuprinzătoare și mai fiabile rețele din lume pentru electricitate și gaz. Obiectivul principal al Comisiei Europene a fost consolidarea acestei rețele acolo unde era necesar pentru a aborda aspectele restante în materie de securitate a aprovizionării, pentru a conecta insulele energetice și pentru a aborda provocările rezultate din tranziția în curs către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

O prioritate-cheie a uniunii energetice a fost eliminarea izolării energetice a regiunilor deconectate. În statele baltice s-au realizat progrese semnificative. Deși cândva aceste state erau o „insulă” din punct de vedere energetic în UE, în prezent acestea sunt bine interconectate cu restul UE, cu o interconectare transfrontalieră de 23,7 %. Acest lucru a fost posibil datorită noilor interconexiuni cu Suedia, Finlanda și Polonia. În prezent, lucrările se concentrează pe sincronizarea sistemului energetic al statelor baltice cu rețeaua continentală europeană până cel târziu în 2025[54]. De asemenea, o mai mare integrare a Peninsulei Iberice

[53] Eficiență energetică; utilizarea surselor regenerabile de energie și electrificare sporită; mobilitate curată, sigură și conectată; industrie competitivă și economie circulară; infrastructură și interconexiuni; bioeconomie și absorbanți naturali de carbon; și abordarea emisiilor restante prin captare și stocare.

[54] Foaia de parcurs politică privind sincronizarea rețelelor de energie electrică ale statelor baltice cu rețeaua europeană continentală prin intermediul Poloniei, 8 iunie 2018.

este promovată de sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru proiectul INELFE[55] și pentru o linie de înaltă tensiune care traversează Golful Biscaya. Aceste eforturi vor dubla capacitatea de schimb între Franța și Spania până în 2025, aducând Spania mai aproape de obiectivul de interconectare de 10 % și integrând treptat Peninsula Iberică pe piața internă a energiei electrice. Comisia Europeană sprijină, de asemenea, eforturile suplimentare de integrare a pieței gazelor din Peninsula Iberică și restul Europei. Aceste eforturi, care demonstrează valoarea solidarității și a unității regionale europene, au fost discutate în cadrul unor reuniuni periodice la nivel înalt între Franța, Portugalia și Spania cu Comisia Europeană[56].

Eforturile Comisiei Europene de a asigura diversificarea aprovizionării cu gaze generează, de asemenea, rezultate concrete. Aceste eforturi elimină dependența de un singur furnizor în anumite state membre, sporind reziliența sistemelor energetice ale statelor membre, crescând concurența și scăzând prețurile. Ca urmare, toate statele membre, cu o singură excepție, au acces la două surse independente de gaz și, dacă toate proiectele aflate în derulare sunt puse în aplicare la timp, toate statele membre, cu excepția Maltei și a Ciprului, vor avea acces la trei surse de gaze până în 2022, iar 23 de state membre vor avea acces la piața mondială a gazului natural lichefiat. Inițiativele de diversificare în desfășurare bazate pe gazul natural lichefiat și pe coridorul sudic al gazelor au o importanță deosebită pentru regiunea din estul Mării Baltice și pentru Europa Centrală și de Sud-Est. Aceste zone erau dependente din punct de vedere istoric de un singur furnizor de gaze. Dacă se menține angajamentul necesar și nu se înregistrează întârzieri în punerea în aplicare a proiectelor-cheie, Europa ar trebui să realizeze o rețea de gaz bine interconectată și complet rezistentă la șocuri până în 2020 sau la scurt timp după această dată.

De asemenea, Comisia Europeană a sprijinit proiecte de îmbunătățire a rețelei de energie electrică a UE și de facilitare a adoptării pe scară mai largă a producției de energie din surse regenerabile. În pofida progreselor înregistrate, sunt necesare investiții la scară mult mai mare în rețelele de energie electrică (atât pentru transport, cât și pentru distribuție). Nivelul investițiilor necesare pentru transportul de energie electrică este estimat la peste 150 de miliarde EUR pentru perioada 2021-2030[57]. Noile investiții ar trebui să fie însoțite de continuarea procesului de digitalizare a rețelelor și de transformare în mai mare măsură a acestora în rețele inteligente, precum și de implementarea de noi instalații de stocare.

Politica UE privind rețelele transeuropene (TEN-E) a avut un rol esențial în modernizarea infrastructurii UE. Politica TEN-E a promovat o abordare focalizată pentru a identifica și a pune în aplicare proiectele de interes comun (PIC) care sunt esențiale pentru construirea de rețele bine conectate în întreaga Europă. Până în prezent, au fost puse în aplicare peste 30 de PIC și, până în 2022, ar trebui să fie instituite aproximativ 75 de PIC. Crearea a patru grupuri regionale la nivel înalt[58] sub conducerea Comisiei Europene a contribuit la accelerarea punerii în aplicare a PIC. De asemenea, PIC au beneficiat de sprijin financiar din partea UE, ceea ce a mobilizat investiții private. Din 2014, 91 de PIC au primit sprijin în valoare de 3,2 miliarde EUR din partea programului Mecanismul pentru

[55] „Interconseón Eléctrica Francia-España”.
[56] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4621_en.htm.
[57] Nevoile în materie de investiții în infrastructura energetică transeuropeană până în 2030 și pentru perioada ulterioară, Ecofys, iulie 2017.
[58] Cele patru grupuri la nivel înalt din domeniul infrastructurii energetice sunt Conectivitate energetică pentru Europa Centrală și de Sud-Est (CESEC), Cooperarea în domeniul energiei în Marea Nordului, Sud-Vestul Europei și Planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică (BEMIP).

interconectarea Europei (MIE) și de 1,3 miliarde EUR din partea Fondului european pentru investiții strategice (FEIS). Aceste finanțări au mobilizat investiții totale în valoare de aproximativ 50 de miliarde EUR. În plus, politica de coeziune a UE a contribuit cu 2,8 miliarde EUR la proiecte de infrastructură pentru gaze naturale și energie electrică selectate până la sfârșitul anului 2018.

Nivelul de finanțare pe sector în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE)

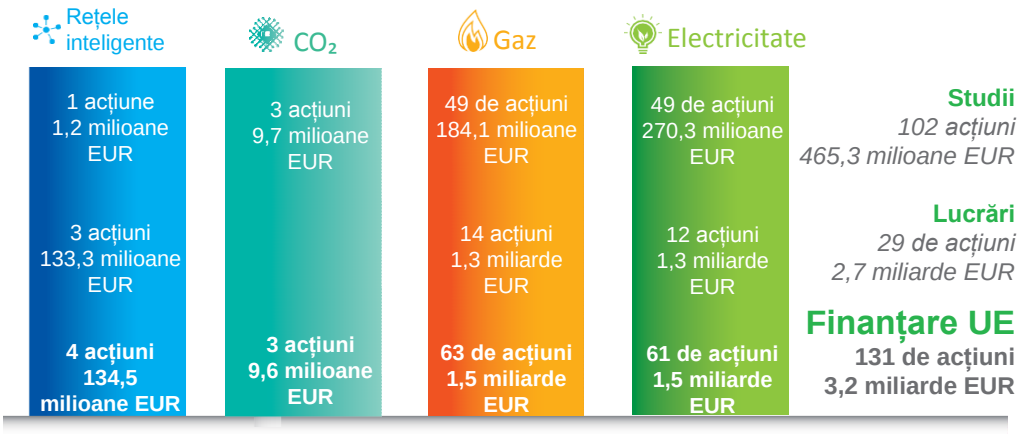

Rețelele mai puternice și mai bine interconectate din statele membre au permis o aplicare mai eficace a normelor pieței interne a energiei. Aceasta a condus la creșterea competitivității, la reducerea costurilor și la asigurarea unei securități sporite. Până în prezent, 26 de țări – reprezentând peste 90 % din consumul european de energie electrică și peste 400 de milioane de persoane – și-au conectat piețele de energie electrică pentru ziua următoare. În ultimii 7 ani, doar cuplarea piețelor pentru ziua următoare a adus consumatorilor europeni un beneficiu de aproximativ 1 miliard EUR pe an[59]. De asemenea, s-a înregistrat o creștere semnificativă a nivelului de bunăstare în urma integrării piețelor din aceeași zi și a echilibrării piețelor transfrontaliere, ceea ce a condus la economii de câteva miliarde de euro pe an. Totodată, cuplarea piețelor a promovat convergența prețurilor în diverse regiuni în ultimii ani (de exemplu, cu o convergență a prețurilor de 80 % și 41 % în regiunea Mării Baltice și, respectiv, în Europa central-vestică). În plus, Comisia Europeană a sprijinit crearea unor centre de cooperare regională care să contribuie la integrarea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică și a fluxurilor de energie electrică variabile în cadrul sistemului energetic european. Digitalizarea infrastructurii energetice va necesita acordarea unei atenții sporite îmbunătățirii securității cibernetice și protejării infrastructurii critice.

S-au realizat investiții pentru a permite integrarea sectorului. Cu toate acestea, mai rămân multe de făcut pentru a reuni sectorul producției de energie electrică și cel al utilizării finale. Acest lucru este necesar pentru a integra ponderea tot mai mare a energiei din surse regenerabile variabile, încălzirea și răcirea și vehiculele electrice în sistemul energetic. De la sfârșitul anului 2016, în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE), aproape 400 de milioane EUR au fost puse la dispoziția a peste 50 de proiecte pentru utilizarea combustibililor alternativi, mobilizând investiții totale de peste 3 miliarde EUR. Scopul este de a pune la dispoziție în 2019 o sumă suplimentară de 350 de milioane EUR prin intermediul mecanismului de finanțare mixtă al MIE. Acestui

[59] A se vedea rapoartele anuale ale Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei/Consiliului autorităților europene de reglementare din domeniul energiei privind rezultatele monitorizării pieței interne a energiei electrice și a gazelor naturale în 2017, septembrie 2018: https://acer.europa.eu/Official_documents/Publications/Pages/Publication.aspx.

aspect-cheie va trebui să i se acorde o atenție specială în viitor. Cererea viitoare de vehicule electrice va varia de la o regiune a UE la alta și va depinde de o serie de factori, inclusiv de dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi. În plus, politica de coeziune a UE rămâne o sursă importantă de cofinanțare din partea UE pentru punerea în aplicare a transportului curat, de exemplu prin alocarea prevăzută a aproximativ 12 miliarde EUR pentru mobilitate urbană durabilă.

2. Proiecte-pilot pentru asigurarea echității sociale a tranziției

Tranziția energetică și climatică aduce deja beneficii economiei și favorizează crearea de locuri de muncă, având potențialul de a face mai mult. În perioada 2000-2014, ocuparea forței de muncă în sectoarele de mediu ale economiei a crescut într-un ritm mult mai rapid (+49 %) decât ocuparea forței de muncă în ansamblul economiei (+6 %)[60]. În prezent, în UE sunt 4 milioane de „locuri de muncă verzi". Această cifră include aproximativ 1,4 milioane de locuri de muncă în sectorul energetic, legate de tehnologiile energetice regenerabile[61], și 900 000 de locuri de muncă legate de activități din domeniul eficienței energetice[62]. Se preconizează că aceste cifre vor crește odată cu dezvoltarea acțiunilor din domeniul energiei și al climei, pe măsură ce investițiile în Europa vor permite înlocuirea importurilor de combustibili fosili, industriile europene vor deveni mai competitive datorită avantajului primului venit și adaptarea la schimbările climatice va proteja locurile de muncă și oportunitățile de angajare.

Deși această tranziție aduce beneficii marii majorități a populației și a regiunilor, în unele cazuri generează și probleme sociale. De exemplu, măsurile de reglementare sau fiscale pot avea efecte regresive neintenționate, care riscă să exacerbeze sărăcia energetică. De asemenea, beneficiile tranziției riscă să fie distribuite în mod inegal. Majoritatea sectoarelor, a regiunilor și a grupurilor de populație se vor bucura de o creștere economică semnificativă în urma acestei tranziții, în timp ce altele pot avea nevoie de sprijin pentru a se putea adapta. De asemenea, în ceea ce privește sărăcia energetică, deși aceasta a scăzut la nivelurile de dinainte de criză, persistă diferențe importante[63] între statele membre. Există multe politici de abordare a acestor provocări la nivel național, în special educația și formarea, precum și politici sociale și fiscale. Investițiile semnificative și susținute în capitalul uman sunt esențiale pentru a înzestra generațiile viitoare cu competențele necesare într-o economie aflată în schimbare.[64]

Inițiativa pentru regiunile aflate în tranziție cu o intensitate ridicată a cărbunelui și a dioxidului de carbon contribuie la atenuarea consecințelor sociale ale tranziției către emisii scăzute de dioxid de carbon. În prezent, există 41 de regiuni carbonifere în 12 state membre care încă asigură aproximativ 185 000 de locuri de muncă în sectorul extracției de cărbune. Comisia Europeană sprijină aceste regiuni să elaboreze strategii de tranziție cu emisii

[60] https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20170529-1?inheritRedirect=true
[61] https://irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2018/May/IRENA_RE_Jobs_Annual_Review_2018.pdf.
[62] https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/CE_EE_Jobs_main%2018Nov2015.pdf.
[63] Sărăcia energetică vizează persoanele care au restanțe la facturile de utilități și/sau se află în imposibilitatea de a-și încălzi casele în mod adecvat.
[64] Pentru o prezentare și o analiză a impactului preconizat asupra competențelor, salariilor și sarcinilor, a se vedea, în special, publicația recentă a Eurofound pe tema „Implicațiile Acordului de la Paris privind schimbările climatice asupra ocupării forței de muncă" (*Employment Implications of the Paris Climate Agreement*): http://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2019/energy-scenario-employment-implications-of-the-paris-climate-agreement.

scăzute de dioxid de carbon care să abordeze eventualele efecte socioeconomice negative în două moduri, prezentate mai jos.

1. În primul rând, Comisia Europeană a creat o platformă deschisă care reunește toate părțile interesate afectate (guverne naționale, regionale și locale, întreprinderi, organizații ale societății civile etc.) pentru a face schimb de cele mai bune practici, a promova învățarea reciprocă și a primi informații cu privire la instrumentele de sprijin ale UE care sunt disponibile.
2. În al doilea rând, Comisia Europeană oferă sprijin adaptat, fie sub forma unor echipe operaționale la nivel național, fie sub forma unor discuții bilaterale cu experți ai Comisiei. Acest sprijin poate ajuta autoritățile naționale și regionale să identifice modalități de a începe și a conduce tranziția. Acest sprijin este însoțit de fondurile, instrumentele de finanțare și programele existente ale UE. Un număr de 18 regiuni din 8 state membre[65] beneficiază în prezent de acest sprijin. Primele experiențe arată că este necesar să se planifice tranziția regională cu sprijinul amplu al tuturor părților interesate. De asemenea, experiența anterioară arată că angajamentul de la nivel european este eficace în mobilizarea părților interesate și în identificarea unor căi de investiții care, altfel, ar putea să nu fie luate în considerare.

Inițiativa privind energia curată pentru insulele din UE vizează accelerarea tranziției către energia curată în cele peste 1 000 de insule locuite ale Europei. Scopul său este de a sprijini aceste insule să exploateze sursele regenerabile de energie disponibile la nivel local, potențialul de eficiență energetică și tehnologiile inovatoare de stocare și transport și să devină autonome din punct de vedere energetic, reducând astfel costurile, poluarea mediului și dependența de păcură grea pentru a produce energie și generând totodată creștere economică și locuri de muncă la nivel local.

Trebuie depuse mai multe eforturi pentru a combate sărăcia energetică, care afectează în continuare aproape 50 de milioane de persoane din întreaga UE. O modalitate esențială de a realiza acest lucru constă în a promova investițiile în eficiența energetică a gospodăriilor, îmbunătățind astfel condițiile de trai și reducând facturile la energie. Aproape 5 miliarde EUR din fondurile structurale și de investiții europene aferente perioadei 2014-2020 au fost alocate pentru a contribui la renovarea locuințelor pentru aproximativ 840 000 de gospodării. În plus, în cadrul planurilor energetice și climatice naționale, statele membre vor evalua numărul de gospodării care se confruntă cu sărăcia energetică. Dacă acest număr este semnificativ, statele membre vor menționa politicile și măsurile de atenuare a acestei sărăcii energetice. Pentru a sprijini aceste procese, Comisia Europeană a lansat Observatorul european al sărăciei energetice[66], a cărui misiune este de a colecta date, a oferi orientări și a disemina cele mai bune practici.

În 2016, Comisia Europeană a lansat Corpul european de solidaritate, care oferă tinerilor posibilitatea de a desfășura activități de voluntariat, de a efectua un stagiu sau de a lucra în cadrul unei game variate de proiecte, inclusiv proiecte în domeniul climei și al energiei de care beneficiază comunitățile din întreaga Europă. Până în prezent, aproape 120 000 de tineri s-au înregistrat în cadrul Corpului european de solidaritate, iar peste 13 000 de tineri au efectuat – sau sunt implicați în prezent în – activități de solidaritate.

[65] Aceste regiuni sunt următoarele: Trenčín (SK), Silesia, Silezia Inferioară și Marea Polonie (PL), Macedonia de Vest (EL), Valea Jiului (RO), Moravskoslezský, Karlovarský și Ústecký (CZ), Aragón, Asturias și Castilla y León (ES), Savinja și Zasavje (SI) Saxonia, Saxonia-Anhalt, Brandenburg, NordRhein Westphalen (DE).
[66] https://www.energypoverty.eu/.

La nivel mondial, Comisia Europeană a sprijinit ridicarea problemei sociale a necesității unei „tranziții juste a forței de muncă", care creează locuri de muncă decente și de calitate, ca una dintre principalele provocări cu care se confruntă lumea în lupta împotriva schimbărilor climatice[67].

3. Întărirea poziției orașelor și a comunităților locale

În orașe locuiesc 70 % din europeni. Orașele pot fi susținători puternici ai obiectivelor uniunii energetice, însă se confruntă și cu provocări specifice. Orașele joacă un rol esențial într-o gamă variată de domenii, cum ar fi: standardele de construcție, mobilitatea urbană, adaptarea la impactul schimbărilor climatice, încălzirea și răcirea, precum și energia din surse regenerabile. Autoritățile locale recunosc oportunitățile, dar se confruntă adesea cu constrângeri în ceea ce privește capacitatea lor de a concepe politici și a mobiliza investiții.

Pentru a contribui la mobilizarea acțiunii la nivel local, Comisia Europeană a îndeplinit un rol-cheie în dezvoltarea Convenției primarilor din UE pentru climă și energie. Convenția este o inițiativă ascendentă prin care autoritățile locale și regionale își prezintă acțiunile pentru o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, primesc sprijin, fac schimb de bune practici și partajează resurse. Convenția primarilor din UE este în prezent cea mai vastă rețea de autorități locale din lume, cu peste 8 800 de orașe reprezentând peste 230 de milioane de europeni. Aceste orașe, care contribuie la aproape o treime din angajamentul privind reducerea emisiilor asumat de UE pentru 2020, și-au redus deja emisiile cu 23 % față de inventarul anului de referință[68]. Până la sfârșitul anului trecut, peste 1 500 de orașe s-au angajat să depună eforturi în vederea atingerii obiectivului mai ambițios de reducere cu 40 % a emisiilor de dioxid de carbon până în 2030 și să pună în aplicare măsuri suplimentare de adaptare. Convenția este deschisă oricărui oraș european care dorește să își asume angajamente în materie de climă și energie în sprijinul obiectivelor UE. De asemenea, aceasta a inspirat inițiative similare finanțate de Comisia Europeană în alte regiuni ale lumii, toate reunite sub egida alianței „Convenția globală a primarilor", pentru a accelera tranziția energetică către obiectivele Acordului de la Paris privind schimbările climatice.

Agenda urbană pentru UE progresează, de asemenea, în mod satisfăcător. Mai multe dintre cele 14 parteneriate ale sale aflate în desfășurare, care implică autoritățile locale, statele membre și instituțiile UE într-o abordare inovatoare în materie de guvernanță, tratează aspecte legate de uniunea energetică[69]. **Acțiunile inovatoare urbane** continuă să testeze **soluții inovatoare** care ar putea fi **transferate în alte orașe din UE**. Pe lângă proiectele în curs privind tranziția energetică, sunt sprijinite proiecte noi privind adaptarea la schimbările climatice referitoare la calitatea aerului[70].**URBIS este o nouă platformă de consiliere în materie de investiții urbane** în cadrul Platformei europene de consiliere în materie de investiții care sprijină orașele să faciliteze, să accelereze și să deblocheze investițiile urbane. URBIS a început deja să trateze 36 de cereri din întreaga Europă care vizează o gamă largă de subsectoare urbane. Comisia Europeană va continua să colaboreze cu Banca Europeană de Investiții pentru a dezvolta URBIS.

[67] În cadrul conferinței COP24 a Organizației Națiunilor Unite de la Katowice din decembrie 2018, UE, alături de 54 de țări, a adoptat „Declarația din Silezia privind solidaritatea și tranziția echitabilă", în care se solicită o tranziție echitabilă pentru forța de muncă și crearea de locuri de muncă decente și de calitate ca un factor important pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris.

[68] http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC103316/jrc103316_com%20achievements%20and%20projections_online.pdf.

[69] De exemplu, parteneriatele privind tranziția energetică, privind adaptarea la schimbările climatice, privind mobilitatea urbană, privind calitatea aerului și privind locuințele: https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda

[70] https://www.uia-initiative.eu/en

În fine, cadrul legislativ al uniunii energetice recunoaște rolul jucat de actorii locali și regionali, în special în Regulamentul privind guvernanța, și solicită acțiuni, de exemplu în ceea ce privește mobilitatea cu emisii scăzute de dioxid de carbon și clădirile eficiente din punct de vedere energetic[71].

4. Noi modalități de a sprijini cercetarea și inovarea

Cercetarea și inovarea sunt esențiale pentru realizarea obiectivelor uniunii energetice. Comunicarea intitulată „Accelerarea inovării în domeniul energiei curate”[72] a prezentat o strategie de promovare a cercetării și inovării în domeniul energiei curate și de introducere rapidă a rezultatelor pe piață. Această strategie stabilește priorități angajând, prin intermediul programului de cercetare și inovare Orizont 2020, în jur de 2,5 miliarde EUR pentru perioada 2018-2020 pentru decarbonizarea parcului imobiliar al UE; consolidarea rolului de lider al UE în domeniul surselor regenerabile de energie; dezvoltarea de soluții de stocare a energiei și de electromobilitate; și încurajarea proiectării unui sistem de transport urban mai integrat. În sprijinul său, Planul strategic privind tehnologia din domeniul energetic (Planul SET) a reunit planuri detaliate de punere în aplicare[73] pentru investiții publice și private în toate aceste priorități, pentru a plasa Europa în avangarda tranziției energetice. Începând din 2021, programul Orizont Europa va include o abordare axată pe misiune, care va avea obiective concrete și va fi limitată în timp, pentru a îndeplini obiective societale. O zonă de misiune privind orașele inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei este inclusă în propunere.

Comisia Europeană promovează noi modalități de introducere pe piață a rezultatelor proiectelor de cercetare. Aceasta se pregătește să lanseze un fond de coinvestiții cu Breakthrough Energy[74] (o coaliție care include investitori privați, corporații globale și instituții financiare) pentru a sprijini întreprinderile europene inovatoare care dezvoltă tehnologii energetice nepoluante complet noi și le introduc pe piață. În plus, proiectul-pilot al Consiliului european pentru inovare oferă sprijin pentru inovații revoluționare, inclusiv în domeniul tehnologiilor energetice curate, pentru a dezvolta inovații și a le aduce pe piață prin combinarea granturilor și a investițiilor de capital. Dovezi suplimentare ale progreselor realizate de proiectele finanțate de UE pot fi observate în peste 100 de cazuri privind eficiența energetică și utilizarea eficientă a resurselor, selecționate pentru a face parte din portofoliul World Alliance for Efficient Solutions (Alianța Mondială pentru soluții eficiente din punct de vedere energetic)[75]. Instrumentul InnovFin pentru proiecte demonstrative din domeniul energiei[76] se dovedește a fi de mare succes, mobilizând peste 140 de milioane EUR în 2018, comparativ cu doar 25 de milioane EUR în cursul fazei sale pilot din perioada 2015-2017. Astfel, sprijinul total din partea UE se ridică până în prezent la aproape 170 de milioane EUR, pentru costuri totale ale proiectelor de peste 350 de milioane EUR. Având în vedere cererea importantă de susținere a demonstrării tehnologiilor inovatoare la scară largă, au fost realocate fonduri neplătite din programul NER 300[77] către proiectele demonstrative din domeniul

[71] Directiva (UE) 2018/844 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 privind performanța energetică a clădirilor, JO L 156, 19.6.2018, p. 75-91.
[72] Accelerarea inovării în domeniul energiei curate [COM(2016) 763 final], 30 noiembrie 2016.
[73] https://setis.ec.europa.eu/actions-towards-implementing-integrated-set-plan/implementation-plans.
[74] http://www.b-t.energy/.
[75] https://solarimpulse.com/network/EUFunded.
[76] http://www.eib.org/attachments/thematic/innovfin_energy_demo_projects_en.pdf.
[77] Denumirea programului NER 300 provine de la vânzarea a 300 de milioane de certificate de emisii din rezerva pentru instalațiile nou-intrate (NER), instituită pentru a treia etapă a schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii.

energiei InnovFin și instrumentele de datorie din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei. De asemenea, fondurile politicii de coeziune sprijină cercetarea și inovarea cu emisii scăzute de dioxid de carbon, bazată pe specializare inteligentă, cu fonduri UE de cel puțin 2,5 miliarde EUR, din care aproximativ 1,2 miliarde EUR au fost deja alocate proiectelor selectate la sfârșitul anului 2018[78]. De asemenea, Comisia Europeană a înființat **Fondul pentru inovare** și intenționează să investească aproximativ 10 miliarde EUR în tehnologii ecologice inovatoare.

UE sprijină crearea unei rețele europene a personalului universitar și a inovatorilor din domeniul tehnologiilor energetice nepoluante. Institutul European de Inovare și Tehnologie sprijină întreprinderile nou-înființate prin intermediul rețelei sale „comunități de cunoaștere și inovare" (CCI). În perioada 2018-2020, aproximativ 150 de milioane EUR au fost alocate de la CCI-uri pentru dezvoltarea de soluții care promovează inovarea în domeniul energiei curate.

Noi arii de interes apar în domeniul tehnologiilor spațiale și al tehnologiilor pe bază de hidrogen. Astfel cum se propune în Regulamentul privind Programul Spațial European[79], Comisia Europeană promovează adoptarea tehnologiilor spațiale ale UE. Programele spațiale europene Copernicus și Galileo sunt factori importanți care facilitează soluții inovatoare relevante pentru întreaga economie, inclusiv pentru sectorul energetic și pentru combaterea schimbărilor climatice. Serviciile de poziționare generează o eficiență mai mare în ceea ce privește previziunile meteorologice, iar capacitățile UE de monitorizare a Pământului vor oferi o identificare precisă a emisiilor de CO_2 și de metan[80] pentru elaborarea de politici mai bune în domeniul energiei și al climei. De asemenea, hidrogenul poate juca un rol important atât în ceea ce privește satisfacerea necesităților în materie de stocare la scară mare/inter-sezonieră a energiei, cât și în ceea ce privește optimizarea sistemului energetic global prin cuplare sectorială. Hidrogenul poate sprijini decarbonizarea infrastructurii de gaze, a transporturilor și a industriilor mari consumatoare de energie. În ultimii 10 ani, peste 1 miliard EUR au fost investiți în tehnologii pe bază de hidrogen prin întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen".

Europa își asumă un rol de lider în dezvoltarea fuziunii ca sursă promițătoare de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru viitor. Investițiile în ITER din partea UE[81], împreună cu SUA, Japonia, China, Rusia, Coreea de Sud și India, au produs deja beneficii concrete pentru economia și societatea UE în ceea ce privește inovarea și creșterea. Întreprinderile europene și centrele de cercetare dezvoltă tehnologiile care vor face posibilă în viitor energia de fuziune și au identificat deja diverse aplicații în afara sectorului energetic.

5. Sprijinirea și consolidarea competitivității industriale a Europei

Pentru a încuraja discuțiile între actorii din industrie de-a lungul lanțurilor valorice și ca parte a unui efort de consolidare a legăturilor dintre cercetare și industrie, Comisia Europeană a lansat trei „inițiative conduse de industrie" în 2017 privind bateriile, energia din surse regenerabile și construcțiile. De asemenea, Comisia Europeană a instituit Forumul industrial pentru energie curată, organizat ca parte integrantă a zilelor anuale ale

[78] http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/esif-energy.

[79] Propunere de Regulament de instituire a programului spațial al Uniunii și a Agenției Uniunii Europene pentru Programul spațial, COM(2018) 447 final din 6 iunie 2018.

[80] Comisia Europeană lansează un studiu privind emisiile de metan în sectorul energetic.

[81] UE face parte dintr-un consorțiu internațional care construiește în sudul Franței o instalație experimentală numită ITER („modul" în limba latină). Acesta va fi cel mai mare dispozitiv de fuziune pentru producerea de energie și este unul dintre cele mai ambițioase proiecte energetice din lume din prezent.

industriei UE (22-23 februarie 2018, 5-6 februarie 2019, precum și separat pentru energia din surse regenerabile la 18 martie 2019), pentru a stimula schimburile între reprezentanții industriei, mediul academic, autoritățile locale și factorii de decizie.

Un Forum strategic pentru proiectele importante de interes european comun a fost înființat în mai 2018. Acesta se referă la principalele lanțuri de valori strategice, cum ar fi bateriile.

Bateriile vor avea într-adevăr o importanță strategică deosebită în decarbonizarea economiei europene, consolidarea autonomiei strategice a UE în aprovizionarea cu energie și stimularea competitivității industriale a UE. Bateriile vor fi importante pentru gestionarea rețelei electrice pentru a distribui și a stoca energia din surse regenerabile de energie. Acestea vor contribui, de asemenea, la promovarea mobilității cu emisii scăzute și cu zero emisii. Pe baza Alianței europene pentru baterii[82], raportul Comisiei Europene privind punerea în aplicare a planului de acțiune strategic privind bateriile, intitulat „Construirea unui lanț de valori strategice pentru baterii în Europa" (adoptat[83] împreună cu prezentul raport), subliniază importanța acestui lanț de valori strategice. Acesta evidențiază caracterul amplu al provocărilor cu care se confruntă sectorul bateriilor în Europa și raportează cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește planul strategic de acțiune al Comisiei Europene privind bateriile[84].

Punerea în aplicare integrală a abordării privind economia circulară este, de asemenea, esențială pentru decarbonizarea economiei europene, în special în sectoarele mari consumatoare de energie, cum ar fi cele ale oțelului, cimentului sau sticlei, menținând sau sporind în același timp competitivitatea acesteia. Reutilizarea și reciclarea materiilor prime conduc la niveluri mai scăzute de emisii – și reduc dependența Europei de aprovizionarea cu materii prime[85]. În decembrie 2018, Comisia Europeană a lansat Alianța pentru materialele plastice circulare a principalelor părți interesate din industrie, care cuprinde întregul lanț valoric al materialelor plastice, ca parte a eforturilor sale continue de a reduce generarea de deșeuri de plastic, de a crește ponderea materialelor plastice reciclate și de a stimula inovarea pe piață.

6. Investiții în durabilitate și în tranziția energetică

Deficitul de investiții în Europa ca urmare a crizei financiare este în prezent aproape eliminat. Cu toate acestea, realizarea unor investiții de înaltă calitate va rămâne esențială pentru un viitor prosper[86], iar uniunea energetică reprezintă o oportunitate esențială de investiții. Realizarea beneficiilor cadrului de politici privind clima și energia pentru 2030 va necesita investiții anuale estimate la 180 de miliarde EUR între 2020 și 2030[87]. Realizarea neutralității din punctul de vedere al impactului asupra climei va necesita investiții suplimentare în valoare de 142-199 de miliarde EUR pe an între 2030 și 2050[88] (față

[82] https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en.
[83] Raport privind punerea în aplicare a planului de acțiune strategic privind bateriile: crearea unui lanț de valori strategice pentru baterii în Europa [COM(2019) 176 final], 9 aprilie 2019.
[84] Anexă la „Europa în mișcare – Mobilitate durabilă pentru Europa: sigură, conectată și curată" [COM(2018) 293 final], 17 mai 2018.
[85] https://www.sitra.fi/en/publications/circular-economy-powerful-force-climate-mitigation/
[86] Analiza anuală a creșterii pentru 2019: Pentru o Europă mai puternică într-un context de incertitudine la nivel mondial [COM(2018) 770 final], 21 noiembrie 2018.
[87] Comparativ cu scenariul de referință pentru 2016
[88] Dacă include transporturile: 176-290 de miliarde EUR anual – a se vedea „Analiza aprofundată în sprijinul Comunicării Comisiei COM(2018) 773", tabelul 10.

de o valoare de referință cu măsuri existente[89] care necesită deja investiții în valoare de aproape 400 de miliarde EUR pe an[90]). Resursele publice pot asigura un efect de pârghie sau pot orienta investițiile în direcția cea bună, însă marea majoritate a acestor investiții vor trebui să provină din surse private. Acesta este motivul pentru care atât uniunea energetică, cât și politica industrială a UE s-au concentrat asupra reducerii riscurilor investițiilor în energia curată. Statele membre vor continua să joace un rol central în asigurarea veniturilor pentru noile proiecte sub formă de scheme de sprijin. Cu toate acestea, acordurile de cumpărare pe termen lung sub forma unor acorduri de achiziție de energie electrică vor îndeplini din ce în ce mai mult un rol complementar în acoperirea veniturilor furnizorilor de energie din surse regenerabile.

Planul de investiții pentru Europa (cunoscut, de asemenea, ca „planul Juncker") mobilizează investiții în energia din surse regenerabile, eficiența energetică și infrastructura energetică. Din totalul de 390 de miliarde EUR investiții mobilizate de Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), aproape 70 de miliarde EUR au fost investite în sectorul energetic. De exemplu, FEIS a contribuit la finanțarea accesului la energie din surse regenerabile pentru 7,4 milioane de gospodării din UE. O serie de programe de investiții în eficiența energetică la scară națională și regională în clădirile rezidențiale din Franța, Spania, Italia, Germania, Finlanda, Polonia, Republica Cehă și alte state membre au beneficiat de sprijin din partea FEIS. De asemenea, FEIS a contribuit la finanțarea liniei de interconexiune de energie electrică dintre Italia și Franța și a unor proiecte majore de infrastructură de gaze, cum ar fi gazoductul transadriatic și conexiunea de gaze din Marea Neagră.

Politica de coeziune a UE oferă, de asemenea, un sprijin substanțial, inclusiv o finanțare semnificativă în valoare de 69 de miliarde EUR – sau aproximativ 92 de miliarde EUR cu cofinanțarea națională publică și privată – în cadrul programelor din perioada 2014-2020 pentru toate cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice. Punerea în aplicare progresează bine, 71 % din finanțarea totală fiind alocată proiectelor până la sfârșitul anului 2018. Aproximativ 2,5 miliarde EUR pentru investiții în economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon sunt mobilizate prin intermediul instrumentelor financiare.

În plus, **inițiativa „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente" stimulează investițiile în renovarea din perspectiva eficienței energetice pentru gospodării și IMM-uri.** Aceasta se realizează prin facilitarea unei utilizări mai eficace a fondurilor publice prin (i) utilizarea instrumentelor financiare (de exemplu, împrumuturi garantate) și a contractelor de performanță energetică; (ii) îmbunătățirea agregării și a asistenței pentru dezvoltarea de proiecte; și (iii) reducerea riscurilor legate de investiții.

În mai 2018, Comisia Europeană a propus consolidarea în continuare a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea în următorul cadru financiar multianual 2021-2027[91]. Comisia a propus creșterea de la 20 %[92] la 25 % a obiectivelor actuale pentru cheltuielile din bugetul UE în ceea ce privește obiectivele legate de climă. De asemenea,

[89] Scenariul de referință presupune respectarea obiectivelor pentru 2030 privind eficiența energetică (32,5 %) și energia din surse regenerabile (32 % din cererea brută finală de energie) și prelungirea politicilor pentru 2030 fără a le consolida sau a adăuga altele noi.

[90] Dacă include transporturile: 1 200 de miliarde EUR anual – a se vedea „Analiza aprofundată în sprijinul Comunicării Comisiei COM(2018) 773", tabelul 10.

[91] „Un buget modern pentru o Uniune care protejează, capacitează și apără Cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027", COM(2018) 321 final din 2 mai 2018.

[92] Cifra arată că, în 2018, contribuția totală la integrarea aspectelor climatice va ajunge la 19,3 %. Această cifră este revizuită în fiecare an.

Comisia a propus majorarea la 35 % a cheltuielilor aferente obiectivelor climatice ale programului Orizont Europa[93]. Proiectele vor trebui să fie reziliente la schimbările climatice actuale și viitoare. Acest demers va fi completat de instrumente care să faciliteze o tranziție justă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în regiunile dependente de dioxid de carbon, cum ar fi Fondul pentru modernizare în cadrul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii – un fond care va sprijini decarbonizarea și modernizarea sistemelor energetice din 10 state membre beneficiare începând cu 2021.

Pentru a stimula investițiile durabile, în mai 2018 Comisia Europeană a propus o serie de măsuri pentru a crea un sistem de clasificare unificat (taxonomie) a ceea ce poate fi considerat drept o activitate economică durabilă din punctul de vedere al mediului. La 25 februarie 2019, colegiuitorii au convenit asupra acestei noi generații de indici de referință pentru activități cu impact scăzut în ceea ce privește emisiile de carbon, care vor reglementa obligațiile de informare cu privire la modul în care investitorii instituționali și administratorii de active pot integra factorii de mediu, sociali și de guvernanță în procesele lor de evaluare a riscurilor. De asemenea, aceste măsuri vor dezvolta o nouă categorie de indici de referință pentru activități cu impact scăzut și impact pozitiv în ceea ce privește emisiile de carbon, care vor oferi investitorilor informații mai bune cu privire la amprenta de carbon a investițiilor lor.

Pentru realizarea unei uniuni energetice eficiente și eficace, este necesară o eliminare treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili care dăunează mediului, astfel cum recunosc angajamentele UE în cadrul G20. Între 2008 și 2016, subvențiile pentru combustibilii fosili nu au scăzut. Aceste subvenții sunt estimate la 55 de miliarde EUR în 2016, ceea ce înseamnă că politicile UE și cele naționale nu sunt încă suficiente pentru a le elimina[94].

7. O dimensiune externă puternică a uniunii energetice

Ca actor mondial, UE s-a numărat printre primii care au recunoscut provocarea reprezentată de schimbările climatice și oportunitățile tranziției către energia curată. Datorită unei strânse coordonări cu statele sale membre, UE este angajată cu succes în diplomația în domeniul energiei și al climei prin mobilizarea rețelelor sale diplomatice și a agențiilor sale de cooperare pentru a promova acțiuni ambițioase de combatere a schimbărilor climatice la nivel mondial. Aceasta include informarea țărilor partenere și intensificarea finanțării în domeniul climei și a asistenței tehnice pentru a sprijini țările să pună în aplicare contribuțiile lor stabilite la nivel național la Acordul de la Paris. UE a organizat reuniuni ministeriale cu China și Canada cu privire la acțiunile climatice, care au contribuit la menținerea încrederii în acțiunile la nivel mondial de combatere a schimbărilor climatice. De asemenea, UE colaborează îndeaproape cu președințiile G7 și G20 și cu partenerii săi pentru a promova agenda climatică la nivel mondial, subliniind necesitatea ca economiile cu un nivel ridicat de emisii să dea dovadă de spirit de conducere și de progres. În plus, inițiativa „Misiunea inovare” oferă un important forum interguvernamental pentru noi activități de cercetare și dezvoltare. „Misiunea inovare” anuală organizată în paralel cu forumul ministerial privind energia curată[95] oferă oportunități majore de accelerare a investițiilor în inovare în domeniul energiei curate.

Poziția de lider mondial a UE în domeniul energiei curate și al climei este integrată în celelalte obiective internaționale ale sale. Schimbările climatice acționează ca un „factor de

[93] https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-modern-budget-may_2018_en.pdf.
[94] https://ec.europa.eu/energy/en/data-analysis/energy-prices-and-costs.
[95] http://www.cleanenergyministerial.org/

multiplicare a amenințărilor”, contribuind la instabilitatea mondială și la fluxurile de migrație la scară largă. Dimpotrivă, investițiile în energie curată în țările partenere creează oportunități pentru industriile europene cu emisii scăzute de dioxid de carbon deschizătoare de drumuri, pe care acțiunea UE urmărește să le maximizeze.

UE urmărește noi modalități de aliniere a obiectivelor în materie de comerț și de climă. De exemplu, Acordul de parteneriat economic UE-Japonia este primul din lume care include un angajament specific față de Acordul de la Paris. În domeniul comerțului bilateral și al energiei, UE a convenit, de asemenea, în 2018 asupra unui capitol privind „energia și materiile prime” cu Mexic și continuă să insiste asupra unor astfel de capitole în cadrul negocierilor în curs privind acordurile de liber schimb cu țări importante în domeniul energiei și al materiilor prime, cum ar fi Australia, Azerbaidjan și Chile.

Abordarea emisiilor generate de transportul aerian și maritim internațional rămâne o provocare, având în vedere creșterea preconizată a emisiilor legată de creșterea traficului. În octombrie 2016, Organizația Aviației Civile Internaționale a convenit asupra dezvoltării unei măsuri globale bazate pe piață, CORSIA[96], ca un prim pas în vederea eliminării emisiilor care depășesc nivelurile stabilite pentru 2020 începând cu 2021. În sectorul maritim, Organizația Maritimă Internațională a adoptat o strategie inițială[97] în aprilie 2018 privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la nave cu cel puțin 50 % până în 2050, comparativ cu nivelurile din 2008. Pentru ambele sectoare, vor trebui asigurate aceste etape esențiale către decarbonizare.

Angajamentul internațional al UE a contribuit la obiectivul uniunii energetice de diversificare a surselor de energie ale Europei și de asigurare a securității energetice. UE menține un dialog regulat privind energia cu principalii furnizori de energie și parteneri – atât la nivel bilateral (Norvegia, SUA, Iran, Algeria, Egipt și Turcia), cât și prin intermediul platformelor multilaterale (de exemplu, OPEC, Uniunea pentru Mediterana, G7 și G20).

În ceea ce privește aprovizionarea cu gaze, Comisia Europeană a facilitat mai multe runde de discuții trilaterale între Ucraina și Federația Rusă, menite să asigure tranzitul neîntrerupt al gazelor naturale din Rusia via Ucraina. Se preconizează că primele livrări de gaze naturale prin coridorul sudic al gazelor vor începe anul viitor, ca urmare a angajamentului constant al UE față de toți partenerii relevanți și părțile implicate în proiect. De asemenea, Comisia Europeană a sprijinit eforturile țărilor din estul Mediteranei de a explora soluții comune pentru a aduce pe piață resursele lor semnificative de gaze naturale. De asemenea, Comisia Europeană își menține angajamentul de a sprijini dezvoltarea acestei regiuni într-un centru de gaze naturale și un viitor furnizor de gaze naturale pentru UE. Comisia își va continua politica vizând diversificarea suplimentară a surselor de aprovizionare și a rutelor de transport, precum și punerea strictă în aplicare a acquis-ului în domeniul energiei pe întreg teritoriul Uniunii.

Comisia Europeană a continuat să dea curs strategiei sale din 2016[98] pentru a se asigura că UE devine o destinație și mai atractivă pentru oferta de gaz natural lichefiat (GNL) la

[96] Schema de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională. Acordul prevede (i) obiectivul de a stabiliza emisiile la nivelurile din 2020, solicitând companiilor aeriene să compenseze creșterea emisiilor lor, (ii) principalele elemente de proiectare ale sistemului global și (iii) o foaie de parcurs pentru finalizarea lucrărilor privind modalitățile de punere în aplicare – a se vedea https://ec.europa.eu/clima/policies/transport/aviation_en.

[97] http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Documents/Resolution%20MEPC.304(72)_E.pdf.

[98] Strategia UE pentru gazul natural lichefiat și pentru stocarea gazelor, COM(2016) 49 final, 16 februarie 2016.

nivel mondial, sprijinind-o să joace un rol esențial în eforturile noastre de diversificare. UE urmărește schimburi strânse privind toate chestiunile legate de politica energetică cu principalii noștri parteneri, în special cu Statele Unite; atât Statele Unite, cât și UE au luat măsuri concrete pentru a crește importurile de GNL la prețuri competitive din Statele Unite către UE. De la întâlnirea dintre președintele Juncker și președintele Trump din iulie 2018[99], relația comercială privind GNL s-a intensificat, cu un total de aproape 9 miliarde de metri cubi importați la sfârșitul lunii martie 2019[100]. O conferință la nivel înalt cu privire la GNL în cadrul Consiliului Energetic UE-SUA va avea loc la 2 mai 2019, pentru a consolida în continuare contactele între întreprinderi.

UE a continuat să sprijine țările din vecinătatea sa pentru ca acestea să își modernizeze sectorul energetic. Prin intermediul Comunității Energiei, UE a continuat să asiste părțile contractante în adoptarea elementelor-cheie ale acquis-ului UE privind energia și clima. O actualizare a Tratatului de instituire a Comunității Energiei este în curs.

Asigurarea securității nucleare dincolo de granițele Uniunii Europene a constituit, de asemenea, un domeniu-cheie de interes pentru Comisia Europeană. Teste de stres au fost organizate în vecinătatea UE, precum cele efectuate la toate reactoarele UE, și vor continua să fie efectuate. Testul de stres efectuat de Belarus a fost supus unei evaluări *inter pares* de către experți ai UE.

În ceea ce privește cooperarea nucleară civilă, UE a continuat cu succes cooperarea cu Iranul, în conformitate cu Planul comun de acțiune cuprinzător. În acest context, UE urmărește să încurajeze cooperarea – pentru a înțelege mai bine nevoile nucleare civile ale Iranului și pentru a spori treptat încrederea în programul nuclear al Iranului – și o mai mare implicare pe termen lung în Iran. UE a lansat mai multe acțiuni pentru a sprijini acest proces, în special în domeniul securității nucleare și în sprijinul autorității iraniene de reglementare în domeniul nuclear. De asemenea, UE a organizat recent al treilea seminar la nivel înalt UE-Iran privind cooperarea internațională în domeniul nuclear și guvernanța nucleară.

UE și-a extins în continuare cooperarea internațională cu partenerii internaționali pe piețele de carbon, colaborând îndeaproape cu China pentru a sprijini demararea și dezvoltarea sistemului său național, dar și cu Noua Zeelandă și California. Primul acord privind schema de comercializare a certificatelor de emisii a fost semnat și încheiat între UE și Elveția.

UE recunoaște importanța energiei durabile și curate pentru dezvoltarea și stabilitatea globală. Din acest motiv, UE își consolidează permanent sprijinul pentru accesul la energie durabilă și la prețuri accesibile. În actualul cadru financiar multianual 2014-2020, 3,7 miliarde EUR au fost alocate pentru energia durabilă. Două provocări de o importanță enormă trebuie să fie abordate simultan: provocarea accesului la energie și provocarea reprezentată de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. Având în vedere importanța acestor provocări, UE își concentrează, de asemenea, eforturile pe sprijinirea guvernanței sectorului energetic și pe furnizarea de mecanisme financiare inovatoare pentru stimularea investițiilor private în energia durabilă. Aceste mecanisme financiare inovatoare includ planul european de investiții externe. În cadrul noii alianțe Africa-Europa, anunțată în septembrie 2018, în noiembrie 2018 a fost lansată o platformă comună la nivel înalt Africa-

[99] Comunicat de presă al Comisiei Europene: Declarația comună UE-SUA din 25 iulie: Importurile Uniunii Europene de gaz natural lichefiat din SUA sunt în creștere. Bruxelles, 9 august 2018. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4920_ro.htm.

[100] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1531_en.htm.

Europa pentru investiții în energia durabilă. Această platformă la nivel înalt va contribui la inițiativa africană „Energia din surse regenerabile din Africa”.

Dat fiind că, singure, acțiunile guvernelor sunt insuficiente pentru a atinge obiectivele climatice globale, UE colaborează cu societatea civilă mondială, cu sectorul privat și cu autoritățile locale și regionale pentru a le sprijini să se mobilizeze în vederea combaterii schimbărilor climatice. De exemplu, Comisia Europeană a sprijinit dezvoltarea Convenției globale a primarilor pentru climă și energie de la crearea sa în 2017. Până în prezent, 9 296 de orașe, reprezentând peste 808 milioane de oameni din întreaga lume și 10,59 % din populația mondială totală, s-au angajat să adere la Convenția globală. Astfel de acțiuni nu numai că mobilizează angajamente din partea orașelor, ci și facilitează investițiile în politicile urbane privind clima și energia, prin reproducerea la nivel mondial a soluțiilor care au fost inițiate în UE.

Casetă: consolidarea în continuare a rolului mondial al monedei euro în sectorul energetic

UE este cel mai mare importator de energie din lume, cu o factură anuală la importul de energie în valoare de 300 de miliarde EUR în ultimii 5 ani. Prin urmare, aceasta are un interes strategic în promovarea utilizării monedei euro în sectorul energetic. Acest lucru ar reduce expunerea întreprinderilor europene la riscuri valutare și politice. De asemenea, aceasta ar reduce costurile și riscurile pentru întreprinderile europene și ar reduce ratele dobânzilor plătite de gospodării.

Aceasta se poate întâmpla numai dacă există un efort comun din partea UE, a statelor membre, a participanților la piață și a altor actori. Din acest motiv, în decembrie 2018 Comisia Europeană a adoptat o recomandare[101] de promovare a utilizării pe scară mai largă a monedei euro în cadrul acordurilor și tranzacțiilor internaționale în domeniul energiei. De asemenea, Comisia Europeană a lansat o serie de consultări cu părțile interesate cu privire la potențialul de piață al unei utilizări mai extinse a tranzacțiilor exprimate în EUR, inclusiv cele legate de țiței, gaze sau produse rafinate.

V. CONCLUZII

Crearea uniunii energetice a necesitat o cooperare strânsă între instituțiile UE, statele membre și toate segmentele societății. Aceasta a contribuit în mod semnificativ la consolidarea securității energetice a Europei. Acest lucru a fost realizat prin interconectarea piețelor naționale, prin diversificarea în continuare a surselor de energie, prin introducerea de surse indigene regenerabile de energie, prin punerea în aplicare a unor măsuri de eficiență energetică și prin promovarea unui mediu favorabil investițiilor. Aceste eforturi trebuie să fie menținute pentru a se asigura securitatea energetică a Europei și prețuri competitive la energie.

Pentru a-și valorifica potențialul economic și a promova neutralitatea climatică, uniunea energetică trebuie acum să fie ferm ancorată pe teren. Punerea în aplicare a noului cadru juridic și a acțiunilor de facilitare atrag investiții care vor dezvolta întreaga economie a Europei și vor crea locuri de muncă, promovând o creștere favorabilă incluziunii. În prezent, aceste eforturi trebuie dublate din nou pentru a putea beneficia de alte beneficii. Tranziția trebuie să fie echitabilă și acceptabilă din punct de vedere social. Implicațiile sociale ale procesului trebuie să se afle în centrul politicilor încă de la început.

[101] Recomandarea Comisiei din 5 decembrie 2018 privind rolul internațional al monedei euro în domeniul energiei [C(2018) 8111 final], 5.12.2018.

De acum și până în 2030, dialogul continuu și iterativ între statele membre și Comisia Europeană în ceea ce privește planurile energetice și climatice naționale va fi extrem de important. Acest dialog va contribui la identificarea de soluții colective, va încuraja sprijinul reciproc între statele membre și va implica toate părțile interesate. Aceasta va asigura îndeplinirea la nivel colectiv de către UE a angajamentelor sale. În urma evaluării proiectelor de planuri energetice și climatice naționale prezentate de statele membre, precum și a recomandărilor formulate de Comisia Europeană până la 30 iunie 2019, statele membre își vor adopta planurile finale înainte de 31 decembrie 2019. Următorul raport privind starea uniunii energetice va fi publicat înainte de octombrie 2020. Până atunci, acest raport va fi în măsură să evidențieze progresele realizate prin punerea în aplicare a cadrului legislativ convenit, precum și noile evoluții privind acțiunile de facilitare. Evaluarea progreselor și adaptarea dinamică la noile evoluții va rămâne importantă.

Integrarea și inovarea în toate sectoarele economice și promovarea coerenței între o gamă largă de politici conexe și diferite niveluri de acțiune vor fi mai importante ca oricând. Această abordare – incluzând energia; atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea; calitatea aerului; tehnologiile digitale, industria, transporturile, exploatarea terenurilor, agricultura, aspectele sociale, securitatea și multe alte aspecte – trebuie încurajată la nivel european, național, regional și local. Aceasta va permite UE să facă față viitoarelor provocări, cum ar fi digitalizarea, întărirea poziției consumatorilor și dezvoltarea unor piețe flexibile ale energiei electrice care se pot adapta unor ponderi ridicate de surse regenerabile de energie variate.

Comisia Europeană trebuie să continue să implice cetățenii, autoritățile locale și industria în promovarea cooperării, crearea de lanțuri valorice industriale complete și consolidarea inovării și a investițiilor în mediul urban. În special, asigurarea finanțării necesare va fi esențială – sectorul financiar din UE are potențialul de a furniza, până în 2030, necesarul de investiții anuale de aproape 180 de miliarde EUR pentru a realiza obiectivele UE în materie de climă și energie. Va fi esențial să se asigure o finanțare stabilă și pe termen lung pe parcursul mai multor ani și să se asigure faptul că această finanțare răspunde nevoilor uniunii energetice.

UE trebuie să își mențină și să își consolideze rolul de lider în acțiunea la nivel mondial în domeniul climei și al energiei, asigurând în același timp securitatea energetică și climatică pentru toți cetățenii săi. Prin urmare, va fi extrem de important să se continue consolidarea cadrului favorabil, să se faciliteze tranziția energetică și să se creeze condițiile adecvate pentru o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei.

Viziunea strategică pe termen lung a UE pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050 va fi esențială pentru a oferi o direcție clară pentru dezvoltarea în continuare a uniunii energetice. Propunerea prezentată de Comisia Europeană arată orientarea generală către o economie modernă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei. Aceasta subliniază încă o dată importanța amplului cadru favorabil de care dispune UE pentru a atinge un statut neutru din punctul de vedere al impactului asupra climei până la jumătatea secolului. Acest cadru promovează condiții favorabile de finanțare și investiții prin internalizarea externalităților, o agendă coerentă în materie de cercetare și inovare, o tranziție justă pentru regiuni, pentru sectoarele economice și pentru publicul larg, precum și o utilizare deplină a politicilor relevante, inclusiv bugetul UE, politica privind ocuparea forței de muncă și politica de coeziune.